

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI
TÜRK MÜSİKİSİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**SİVAS İMRANLI YÖRESİ OYUN HAVALARI MÜZİKLERİNİN
DERLENMESİ VE MÜZİKAL YÖNDEN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Binali İLGÜN**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Dilan AKINCI**

**İSTANBUL
Haziran 2023**

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI
TÜRK MÜSİKİSİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**SİVAS İMRANLI YÖRESİ OYUN HAVALARI MÜZİKLERİNİN
DERLENMESİ VE MÜZİKAL YÖNDEN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Binali İLGÜN**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Dilan AKINCI**

**İSTANBUL
Haziran 2023**

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Türk Musikisi Anabilim/Anasanat Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Binali İLGÜN tarafından hazırlanan **“Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havaları Müziklerinin Derlenmesi ve Müzikal Yönden İncelenmesi”** konulu çalışması jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 16/06/2023

Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu:

İmzası

Jüri Üyesi : Dr.Öğr. Üyesi Dilan AKINCI
Haliç Üniversitesi

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Tufan ÖZTÜRK
Haliç Üniversitesi

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Milad SALMANI
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Bu tez yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Zafer UTLU
V.Müdür

%9

BENZERLİK ENDEKSİ

%8

İNTERNET KAYNAKLARI

%0

YAYINLAR

%3

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

acikbilim.yok.gov.tr

İnternet Kaynağı

%2

2

Submitted to The Scientific & Technological
Research Council of Turkey (TUBITAK)

Öğrenci Ödevi

%1

3

dergipark.org.tr

İnternet Kaynağı

%1

4

polen.itu.edu.tr

İnternet Kaynağı

%1

5

silo.tips

İnternet Kaynağı

%1

6

dspace.ankara.edu.tr

İnternet Kaynağı

%1

7

acikerisim.aku.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%1

8

dergipark.gov.tr

İnternet Kaynağı

<%1

9

Submitted to Bozok Üniversitesi

Öğrenci Ödevi

<%1

TEZ ETİK BEYANI

16 /06 / 2023

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havaları Müziklerinin Derlenmesi ve Müzikal Yönden İncelenmesi” başlıklı bu çalışmayı başından sonuna kadar danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Dilan Akıncı’nın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri ve örnekleri kendim topladığımı, analizleri ilgili kaynaklardan alıp yaptığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

Binali İLGÜN

ÖNSÖZ

“Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havaları Müziklerinin Derlenmesi ve Müzikal Yönden İncelenmesi” konusu işlenmiştir. Bu konu T.C Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Mûsikîsi Ana Sanat Dalı bünyesinde tez olarak hazırlanmıştır.

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müzikleri ritimleri itibariyle birbirlerinden tür olarak farklılıklar göstermektedirler. İmranlı yöresinde derlemeleri yapılan 25 oyun havasının Bar, Halay, Horon, Karşılama ve Semah türü örnekleri taşıdığı görülmüştür.

Başından sonuna kadar desteklerini esirgemeyen tez danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Dilan Akınca’ ya ve sayın hocam Dr. Öğr. Üyesi Milad Salmani’ ye şükranlarımı sunarım. Tecrübeleriyle destek veren arkadaşım sayın Öğr. Üyesi Cevahir Karaca’ ya teşekkür ederim.

Haliç Üniversitesi’nde Tezli Yüksek Lisans yapmamda maddi ve manevi destekleri için sevgili Birol Kılıç’a, eşim Elif İlgün’e, bu çalışma boyunca desteklerini esirgemeyen adaşım Binali Saygılı, Veysel Dinler, Gülçin Şahin Yorgun ve Ercan Demir’e şükranlarımı sunarım.

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlenmesi ve müzikal yönüyle incelenmesi konusunda benden desteklerini esirgemeyen başta yöre halkından seçtiğimiz kaynak kişilere teşekkür ederim. Kaynak kişi olarak seçtiğimiz ve araştırma konumuz ile ilgili bütün sorularımızı cevaplayan, düğünlerimizi şenlendiren, kültürümüzün, folklorumuzun önemli taşıyıcıları olan davul zurnacılarımıza şükranlarımı sunarım. Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının müziklerinin derlenip notaya alınması için 1980 yılında Karacaören köyündeki bir düğünü videoya alan Gülçiçek ailesi ve bu video görüntülerini benimle paylaşan Ali Duran Gülçiçek’e teşekkürü borç bilirim.

Haziran, 2023

Binali İLGÜN

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No.</u>
TEZ ETİK BEYANI.....	i
ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	vi
TABLO LİSTESİ	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÖZET.....	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın amacı.....	2
1.2. Araştırmanın önemi	3
1.3. Araştırmanın sınırlılıkları.....	3
1.4. Araştırmanın varsayımları.....	4
2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	5
2.1. Araştırmanın modeli	5
2.2. Verilerin toplanması	5
2.3. Verilerin işlenmesi	7
3. PROBLEMLER.....	9
3.1. Problem cümlesi	9
3.2. Alt problemler	9
4. OYUN HAVALARI HAKKINDA GENEL BİLGİ	10
4.1. Oyun Havaları Hakkında	10
4.2. Oyun Havalarının Tarihi Süreci.....	11
4.3. Oyun Havalarının İncelenmesi.....	11
4.4. Oyun Havaları Türleri.....	13
4.5. Geçmişten Günümüze Oyun Havaları	14
4.6. Oyun Havaları Söylemi.....	15

5. SİVAS VE İMRANLI HAKKINDA BİLGİ	16
5.1. Sivas'ın Kültürel Yapısı	16
5.1.1. Sivas Müzik Kültürü ve Oyun Havaları.....	17
5.2. Sivas'ın İmranlı ilçesi Hakkında Genel Bilgi	18
5.2.1. İmranlı Yöresinde Düğün.....	18
5.2.2. İmranlı Yöresi Düğünlerinde Kullanılan Çalgılar	19
5.2.3. İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Etkileşim Alanları	19
5.2.4. İmranlı Yöresinde Giyim Kuşam	19
6. GEREÇ VE YÖNTEM	23
7. BULGULAR VE YORUMLAR	24
7.1. Bulgur Oyun Havası	25
7.1.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi.....	26
7.1.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	26
7.2. Cenk Oyun Havası.....	27
7.2.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	28
7.2.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	28
7.3. Çavuş Barı Oyun Havası.....	29
7.3.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi.....	30
7.3.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	30
7.4. Dik Horon-Azger Diki Oyun Havası	31
7.4.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi.....	32
7.4.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	32
7.5. Dik Horon-Habeş Diki Oyun Havası.....	33
7.5.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	34
7.5.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	34
7.6. Dik Horon-Sırt Diki Oyun Havası.....	35
7.6.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi.....	36
7.6.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	36
7.7. Düz Halay Oyun Havası	37
7.7.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi.....	39
7.7.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	39
7.8. Düz Halay Yeritme Oyun Havası	40
7.8.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	41
7.8.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi.....	41

7.9.	Erzurum/Mendil/Azeri oyun havası	42
7.9.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	43
7.9.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	43
7.10.	Hoş Bilezik Oyun Havası	44
7.10.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	45
7.10.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	45
7.11.	İki Ayak Oyun Havası	46
7.11.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	47
7.11.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	47
7.12.	İmranlı Çökertme Oyun Havası	48
7.12.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	49
7.12.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	49
7.13.	İmranlı Kadın Ağırlaması Oyun Havası	50
7.13.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	51
7.13.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	51
7.14.	Kelepçe Oyun Havası	52
7.14.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	53
7.14.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	53
7.15.	Kilit Oyun Havası	54
7.15.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	55
7.15.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	55
7.16.	Kına Düzü Oyun Havası	56
7.16.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	57
7.16.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	57
7.17.	Koçgiri Karşılması Oyun Havası	58
7.17.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	59
7.17.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	59
7.18.	Köroğlu Semahı	60
7.18.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	61
7.18.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	61
7.19.	Sarmalama Oyun Havası	62
7.19.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	63
7.19.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	63
7.20.	Sarhoş Barı Oyun Havası	64

7.20.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	66
7.20.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	66
7.21.	Sopa Oyun Havası.....	67
7.21.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	68
7.21.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	68
7.22.	Peşkir Oyun Havası.....	69
7.22.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	70
7.22.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	70
7.23.	Teşi (Kirman) Oyun Havası.....	71
7.23.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	72
7.23.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	72
7.24.	Üç Ayak Oyun Havası	73
7.24.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	74
7.24.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	74
7.25.	Zara Oyun Havası	75
7.25.1.	Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi	76
7.25.2.	Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi	76
8.	TARTIŞMA.....	83
9.	SONUÇLAR.....	84
10.	ÖNERİLER.....	86
	KAYNAKÇA.....	87
	EKLER.....	90
	ÖZGEÇMİŞ	99

KISALTMALAR

GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
THO	: Türk Halk Oyunları
THM	: Türk Halk Müziği
TSM	: Türk Sanat Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
Dr. Öğr. Üyesi	: Doktor Öğretim Üyesi
No	: Numara
vb.	: ve benzeri

TABLO LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 7. 1. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Genel İçerik Tablosu.....	77
Tablo 7. 2. İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Halay Türü Tablosu.....	79
Tablo 7. 3. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Bar Türü Tablosu	80
Tablo 7. 4. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Horon Türü Tablosu.....	80
Tablo 7. 5. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Karşılama Türü Tablosu.....	80
Tablo 7. 6. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Çember Türü Tablosu	80
Tablo 7. 7. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Semah Türü Tablosu	81
Tablo 7. 8. Unutulmaya Yüz Tutmuş Eser Listesi Tablosu.....	81
Tablo 7. 9. Sadece Kadınların Oynadığı Oyun Havası Listesi Tablosu	81
Tablo 7. 10. Kadın ve Erkeklerin Birlikte Oynadığı Oyun Havası Listesi Tablosu...	81
Tablo 7. 11. Sadece Erkeklerin Oynadığı Oyun Havası Listesi Tablosu.....	82

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 6. 1. Sivas İmranlı yöresi kadın giyim kuşam görseli 01	20
Şekil 6. 2. Sivas İmranlı yöresi kadın giyim kuşam örneği 02	21
Şekil 6. 3. Sivas İmranlı yöresi oyun havalarını icra eden kadın ve erkek oyun ekibi giyim kuşamı	22
Şekil 7. 1. Bulgur Oyun Havasının Notası.....	25
Şekil 7. 2. Bulgur Oyun Havasının Ses Sahası	26
Şekil 7. 3. Cenk Oyun Havasının Notası	27
Şekil 7. 4. Cenk Oyun Havasının Ses Sahası	28
Şekil 7. 5. Çavuş Barı Oyun Havasının Notası	29
Şekil 7. 6. Çavuş Barı Oyun Havasının Ses Sahası.....	30
Şekil 7. 7. Dik Horon-Azger Diki Oyun Havasının Notası	31
Şekil 7. 8. Dik Horon-Azger Diki Oyun Havasının Notası Ses Sahası	32
Şekil 7. 9. Dik Horon-Habeş Diki Oyun Havasının Notası	33
Şekil 7. 10. Dik Horon-Habeş Diki Oyun Havasının Ses Sahası	34
Şekil 7. 11. Dik Horon-Sırt Diki Oyun Havasının Notası	35
Şekil 7. 12. Dik Horon-Sırt Diki Oyun Havasının Ses Sahası	36
Şekil 7. 13. Düz Halay Oyun Havasının Notası-1. Sayfa	37
Şekil 7. 14. Düz Halay Oyun Havasının Notası-2. Sayfa	38
Şekil 7. 15. Düz Halay Oyun Havasının Ses Sahası.....	39
Şekil 7. 16. Düz Halay Yoritme Oyun Havasının Notası	40
Şekil 7. 17. Düz Halay Yoritme Oyun Havasının Ses Sahası.....	41
Şekil 7. 18. Erzurum-Mendil-Azeri Oyun Havasının Notası.....	42
Şekil 7. 19. Erzurum-Mendil-Azeri Oyun Havasının Ses Sahası.....	43
Şekil 7. 20. Hoş Bilezik Oyun Havasının Notası	44
Şekil 7. 21. Hoş Bilezik Oyun Havasının Ses Sahası	45
Şekil 7. 22. İki Ayak Oyun Havasının Notası	46
Şekil 7. 23. İki Ayak Oyun Havasının Ses Sahası	47

Şekil 7. 24. İmranlı Çökertme Oyun Havasının Notası	48
Şekil 7. 25. İmranlı Çökertme Oyun Havasının Ses Sahası.....	49
Şekil 7. 26. İmranlı Kadın Ağırılması Oyun Havasının Notası	50
Şekil 7. 27. İmranlı Kadın Ağırılması Oyun Havasının Ses Sahası.....	51
Şekil 7. 28. Kelepçe Oyun Havasının Notası	52
Şekil 7. 29. Kelepçe Oyun Havasının Ses Sahası.....	53
Şekil 7. 30. Kilit Oyun Havasının Notası	54
Şekil 7. 31. Kilit Oyun Havasının Ses Sahası	55
Şekil 7. 32. Kına Düzü Oyun Havasının Notası.....	56
Şekil 7. 33. Kına Düzü Oyun Havasının Ses Sahası	57
Şekil 7. 34. Koçgiri Karşılması Oyun Havasının Notası	58
Şekil 7. 35. Koçgiri Karşılması Oyun Havasının Ses Sahası	59
Şekil 7. 36. Köroğlu Semahının Notası	60
Şekil 7. 37. Köroğlu Semahının Ses Sahası	61
Şekil 7. 38. Sarmalama Oyun Havasının Notası	62
Şekil 7. 39. Sarmalama Oyun Havasının Ses Sahası.....	63
Şekil 7. 40. Sarhoş Barı Oyun Havasının Notası 1. Sayfa.....	64
Şekil 7. 41. Sarhoş Barı Oyun Havasının Notası 2. Sayfa.....	65
Şekil 7. 42. Sarhoş Barı Oyun Havasının Ses Sahası	66
Şekil 7. 43. Sopa Oyun Havasının Notası.....	67
Şekil 7. 44. Sopa Oyun Havasının Ses Sahası	68
Şekil 7. 45. Peşkir Oyun Havasının Notası.....	69
Şekil 7. 46. Peşkir Oyun Havasının Ses Sahası.....	70
Şekil 7. 47. Teşi (Kirman) Oyun Havasının Notası.....	71
Şekil 7. 48. Teşi (Kirman) Oyun Havasının Ses Sahası.....	72
Şekil 7. 49. Üç Ayak Oyun Havasının Notası	73
Şekil 7. 50. Üç Ayak Oyun Havasının Ses Sahası.....	74
Şekil 7. 51. Zara Oyun Havasının Notası	75
Şekil 7. 52. Zara Oyun Havasının Ses Sahası	76

ÖZET

SİVAS İMRANLI YÖRESİ OYUN HAVALARI MÜZİKLERİNİN DERLENMESİ VE MÜZİKAL YÖNDEN İNCELENMESİ

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlenmesi ve müzikal yönden incelemelerinin yapılması çalışmamızın konusudur. İmranlı yöresi oyun havalarının müziklerinin derlenip notaya alınması ve geçmişten günümüze gelişim ve değişimlerinin incelenmesi amaçlarımız arasında yer almaktadır. İmranlı yöresinde icra edilen bu oyun havalarının bazılarının unutulmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir.

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları konusu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması sonucunda İmranlı yöresi oyun havaları ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yöre halkı ile yapılan görüşmeler sonucu İmranlı yöresi oyun havalarının kaydedildiği birçok video kayıtlarına ulaşılmıştır. İmranlı yöresinin düğünlerinin kaydedildiği, yörenin oyun havalarının icra edildiği bu video kayıtları izlenmiş olup, oyun havaları müzikleri notaya alınmış ve incelenmiştir. İmranlı ilçesinin büyük şehirlere göç etmiş olan köylülerinin düğünlerinde icra edilen İmranlı yöresi oyun havaları izlenerek sesli ve görüntülü olarak kaydedebilen cihazlarla kayıt altına alınmıştır. Bu kayıtlar bilgisayar ortamına aktarılarak İmranlı yöresi oyun havaları notaya alınmış olup müzikal yönden incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Çalışma konusu hakkında yöre halkı ile söyleşi ve röportajlar yapılmıştır. İmranlı yöresi oyun havalarını icra eden zurnacılar ile röportajlar yapılmış olup bu röportajlar değerlendirilmiştir. Yapılan bu görüşmeler neticesinde alınan bilgiler kamera ile kayıt altına alınıp bilgisayar ortamına aktarılarak incelenmiştir.

Yaptığımız araştırmalarda Sivas'ın İmranlı ilçesi yöresine ait oyun havalarının müziklerinin şimdiye kadar derlenmediği ve notaya alınmadığı saptanmıştır. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları ve müziklerinin birkaç tanesinin unutulmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir. Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının müziklerinin derlenmemesi ve kayıt altına alınmaması bu konu hakkında çalışmamız için ayrıca bir neden olmuştur. Daha önce derlenmemiş ve unutulmaya yüz tutmuş Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin tarafımızca derlenerek literatüre/Repertuara kazandırılması amaçlanmıştır. İmranlı yöresi halk oyunlarını konu alan çalışmalara müzikal açıdan kaynak oluşturması, bu çalışmanın diğer bir amacı arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İmranlı, Müzik, Oyun havaları, Sivas.*

ABSTRACT

A COMPILATION AND A MUSICAL INVESTIGATION OF THE GAME WEATHER MUSIC IN SİVAS İMRANLI REGION

The subject of our study is to compile the dance music of Sivas İmranlı region and to analyze them musically. Compiling and notating the music of the play tunes of the İmranlı region and examining their development and changes from the past to the present are among our aims. It has been determined that some of these dances performed in the İmranlı region are about to be forgotten.

A literature review was conducted on the subject of play airs in Sivas İmranlı region. As a result of the literature review, no study was found about the game weather of the İmranlı region. As a result of the interviews with the local people, many video recordings of the İmranlı region game weather were found. These video recordings, in which the weddings of the İmranlı region were recorded and the dances of the region were performed, were watched, and the music of the dances were recorded and examined. İmranlı region dance performances performed at the weddings of the villagers of İmranlı district who had migrated to the big cities were recorded with audio and video recording devices. These recordings were transferred to the computer environment, and the game moods of the İmranlı region were recorded, examined and evaluated musically.

Interviews and interviews were conducted with the local people about the study subject. Interviews were made with the zurna players who performed the dances of the İmranlı region and these interviews were evaluated. The information obtained as a result of these interviews was recorded with a camera and analyzed by transferring it to the computer environment.

In our research, it has been determined that the music of the play airs belonging to the region of İmranlı district of Sivas has not been compiled and notated until now. It has been determined that a few of the dance styles and music of Sivas İmranlı region are about to be forgotten. The fact that the music of the play tunes of Sivas İmranlı region is not compiled and recorded has also created a reason for us to work on this subject. It is aimed to compile the dance music of Sivas İmranlı region, which has not been compiled before and which has sunk into oblivion, and to bring it into the literature / repertoire. Another aim of this study is to create a musical resource for the studies on the folk dances of the İmranlı region.

Keywords: *İmranlı, Music, Game moods, Sivas.*

1. GİRİŞ

Sivas İmranlı yöresinde icra edilen oyun havası müziklerinin derlenmesi ve müzikal yönden incelenmesi araştırma konusu olarak ele alınmıştır. Türk halk oyunları ve Sivas İmranlı oyun havaları müzikleri hakkında kuramsal bilgilerden bahsedilmiş ve geçmişten günümüze halk oyunlarının tarihçesi anlatılmıştır. Oyun havalarının ayrılmaz bir parçası olan oyun havaları müzikleri hakkında bilgiler verilmiş ve kültürümüzdeki yerine değinilmiştir. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları adları, gruplandırılması ve tasnifi yapılmıştır.

Literatürde çoğunlukla “Halk Oyunları” olarak karşılaşılan isimlendirme yerine bu çalışmada Sivas İmranlı yöre halkının deyimi ile “oyun havaları” ismi kullanılmıştır. Yapılan kaynak taramaları sonucu bu çalışmanın konusu olan Sivas’ın İmranlı ilçesinde icra edilen ve tarafımızca derlenen oyun havaları müziklerinin daha önceden derlenmedikleri saptanmıştır.

Oyun havaları müzikleri Türk halk müziğinin önemli konuları arasında yer almaktadır. Halk folklorunun temel elemanlardan biri olan oyun havaları sözlü ve sözsüz olarak iki yapı şeklinde görülmektedir (Şener, 2019). Oyun havaları müzikleri özellik ve tavır yönünden Türk halk müziği ile aynı nitelikte sayılmaktadırlar. Oyun havaları müziklerinin, oyun oynayan oyunculara oyunun her bir bölümü için figür değiştirme açısından komut niteliği taşımaktadır.

Oyun havalarında kullanılan müzik cümleleri ve motiflerin temel müzikte oluşturduğu soru-cevap düzenliliği ile müziğin makam yapısı, temposu/hızı, müzikte ses sahası gibi teknik tespitler yapabilmeyi sağlamaktadır. Bu tespitler ile sürdürülen eser inceleme sonucu, oyun havaları müzikleri aralarında ve her bir oyun havası müziği hakkında melodik kimlik tespiti yapabilmeyi de sağlamaktadır. Yukarıda anlatılan müzikal çözümleme yöntemi ile Sivas İmranlı oyun havalarının müzikleri incelenmiştir.

Oyun havaları Anadolu insanının önemli kültürel etkinlikleri arasında yer almaktadır. Sivas İmranlı ilçesi halkının kültürel etkinlikleri arasında halk oyunları/oyun havaları önemli bir yere sahiptir. Bu köklü geleneksel kültürün önemli bir parçası olan oyun havaları, oyun havaları müzikleri eşliğinde icra edilmektedir.

Oyun havaları müzikleri halk müziği repertuarında önemli bir yer teşkil etmektedir. Oyun havalarının müzikleri ritim yapıları yönüyle oyun havasının kategorisini belirlemektedir. Anadolu'nun birçok yerinde oyun havaları müziklerinin yörelerine göre ve oyun havalarının konularına göre melodik, ritmik, yöresel ağız, hareket ve figürler açısından birbirlerinden farklı özelliklere sahip oldukları görülmektedir. Sivas'ın İmranlı ilçesi oyun havaları müziklerinin de kendine özgü özel özellikler barındırdığı görülmüştür. Oyun havaları ve oyun havaları müzikleri yer aldıkları yörenin kültür özelliklerini taşımaktadırlar. Toplumlar sahip oldukları kültürel özellikleri ve değerleriyle diğer topluluklardan ayrılabilmekte ve farklılıklarını gösterebilmektedirler.

Sadece İmranlı yöresinde icra edilen oyun havaları saptanmış ve bu çalışma içerisinde yer verilmiştir. İmranlı yöresinde icra edilen bu oyun havalarının bazılarının ise unutulmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir. Sivas İmranlı yöresinde oyun havaları oyunlarını kadın erkek karışık, sadece kadınların ve sadece erkeklerin oynadığı oyunlar olarak üç grup halinde oynandığı görülmüştür. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müzikleri ritimleri itibarıyla birbirlerinden tür olarak farklılıklar göstermektedirler. İmranlı yöresinde derlemeleri yapılan 25 oyun havasının Bar, Halay, Horon, Karşılama ve Semah türü örnekleri taşıdığı görülmüştür.

Sivas İmranlı yöresi, oyun havaları konusunda komşu il ve ilçelerle kültürel etkileşim içerisinde olduğu ve oyun havaları müziklerinin benzerlikler taşıdığı tespit edilmiştir. “Kelkit Vadisi Bölgesi olarak geçen 5 il (Erzincan, Giresun, Gümüşhane, Sivas, Tokat) ve bu illere bağlı ilçelerini (Kelkit, Şiran, Suşehri, Akıncılar, Çamoluk, Gölova, Şebinkarahisar, Koyulhisar, Refahiye, Alucra, Reşadiye) kapsamaktadır” (Albayrak, 2013). Sivas ilinin İmranlı ilçesi Kelkit Vadisi olarak bilinen bölgedeki birkaç ilçeye sınır komşudur. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları Kelkit vadisi olarak adlandırılan bölgedeki oyun havalarına önemli ölçüde benzerlik göstermektedir.

Kelkit Vadisi Bölgesi halk oyunları söz konusu olduğunda oyun havalarında esas teşkil eden kimlik; bölgede bulunan 5 il ve bunlara bağlı 11 ilçede yaşayan yerli halkıdır. İmranlı yöresi Kelkit Vadisi olarak adlandırılan bölgedeki birkaç ilçeye sınır komşudur. Dolayısıyla Oyun havaları konusunda da Kelkit Vadisi bölgesinden karşılıklı etkileşim olduğu görülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Sivas İmranlı yöresinde icra edilen oyun havaları müziklerinin tespiti, derlenmesi ve müzikal yapı yönünden incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Daha önce derlenmediği tespit edilen ve unutulmaya yüz tutmuş Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin tarafımızca derlenerek literatüre/Repertuara kazandırılması amaçlanmıştır. İmranlı yöresi halk oyunlarını konu alan çalışmalara müzikal açıdan kaynak oluşturması, bu çalışmanın diğer bir amacı arasında yer almaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Yaptığımız araştırmalarda Sivas'ın İmranlı ilçesi yöresine ait oyun havaları müziklerinin şimdiye kadar derlenmediği ve notaya alınmadığı saptanmıştır. İmranlı yöresi oyun havaları ve müziklerinin birkaç tanesinin unutulmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir. Yörenin oyun havaları müziklerinin tespit edilerek derlenmesi, notaya alınması ve kaydedilmesi çalışmamız için önem taşımaktadır.

Oyun havaları araştırmaları, toplumların yaşam biçimleri ve kültürlerine bulak oluşturması açısından değerli kaynaklardır. Bu kaynakların doğru bir şekilde tasnifi ve sınıflandırılması önem arz etmektedir. Halk oyunları toplumların ekonomisi, dini, coğrafyası, iklimi, giyim-kuşam, hatta üslubu hakkında bilgiye ulaşabileceğimiz temel kaynaklar arasındadır (Akış, 2009). İmranlı yöresi düğünlerinde düğüne katılanların ve yörenin halk oyunlarını oynayan katılımcıların yöre kıyafetleri giydikleri ve bu kıyafetleri önemsedikleri kendileri tarafından ifade edilmiştir.

Daha önce derlenmemiş ve unutulmaya yüz tutmuş Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin tarafımızca derlenerek literatüre/Repertuara kazandırılması ve İmranlı yöresi halk oyunlarını konu alan çalışmalara müzikal açıdan kaynak oluşturması, bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Literatür tarama yöntemiyle,
2. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlenmesi ile,
3. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin notaya alınması ile,
4. Sivas İmranlı yöresinde tespit edilen oyun havalarından yöreye özgü seçilen 25 adet oyun havası müzikleri ile,

5. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları konusu araştırma çerçevesinde maddi imkânlar ile sınırlıdır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırma kapsamında yapılan literatür taraması ile elde edilen bilgilerin amaca uygun ve gerekli olduğu,

Araştırma için 1980 de Sivas İmranlı Karacaören köyünde çekilen video kayıtları ve görüşme sırasında kaynak kişilerden alınan bilgilerin gerçeği yansıttığı,

Derlenen ve notaya alınan eserlerin seçilen kaynak kişiler tarafından doğru icra edildikleri varsayılmaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmamız, gözlem ve doküman incelemesi özelliği taşımaktadır. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlenmesi ve müzikal yönden incelenmesi, tarama modeli esas alınarak değerlendirilmiş ve hazırlanmıştır.

Tarama, geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma yöntemidir. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belgeleyebilmektir (Karasar, 2016, s. 109).

Yukarıdaki bilgiler ışığında yapılan hazırlıklar doğrultusunda tarama modeli kullanılarak araştırma konusu hakkında alandaki bilgi ve bulgular toplanarak kayıt altına alınmış ve incelenmiştir. Alan araştırma yöntem ve tekniklerinin Sosyal Bilimler disiplinleri içerisinde sıklıkla kullanıldığı bilinmektedir. Bu tür derleme ve inceleme çalışmalarında yöntem olarak literatür taraması ve görüşme tekniklerinden faydalanılmaktadır. Bu yöntemler ışığında elde edinilmek istenen bilgi ve bulguların kaynaklarına ulaşılması amaçlanmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın konusu hakkında bilgilerin elde edilmesi için öncelikle literatür tarama tekniği kullanılmıştır. Bu konuda yayınlanmış kitap, tez ve makalelere ulaşılarak gerekli inceleme yapılmıştır.

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin işlendiği bu çalışmada literatür taraması yanında internet yoluyla çeşitli sosyal medya mecralarında yayınlanan Sivas İmranlı yöresine ait birçok sesli video görüntülerine ulaşılarak bu sesli videolar izlenmiş ve incelenmiştir.

Bu çalışmada ekseriyetle kaynak olarak başvuru ve incelenen videoların arasından, içinde İmranlı yöresine ait birçok oyun havasının yer aldığı 1980 yılında Sivas’ın İmranlı ilçesinin Karacaören köyünde çekildiği tespit edilen videodan faydalanılmıştır. Bu konuda incelenen söz konusu olan videoları çeken kişi olan Ali

Duran Gülçiçek ile görüşülmüş ve gerekli izinler alınmıştır. Ali Duran Gülçiçek'in kendi beyanıyla çekim tarihinin 1980 olduğu saptanmıştır. Söz konusu videodaki oyun havalarını icra eden yöre zurna sanatçısı Hüseyin Yorulmaz ile görüşülmüş ve oyun havaları hakkında bilgiler alınmıştır.

İmranlı ilçesinin köylerindeki düğünlerin ulaşılan video görüntüleri izlenmiş ve yörenin oyun havalarının müzikleri değerlendirilmiştir. İmranlı yöresi oyun havaları genellikle davul, zurna ve birkaç köyde kemençe ile icra edilmekte olduğu tespit edilmiştir.

Alan araştırması konusu hakkında doğru sonuçlara ulaşılabilmesi için kaynak kişiler belirlenmiş ve kaynak kişilerin kendileriyle birebir görüşmeler yapılmıştır. Belirlenen bu kaynak kişilerin büyük çoğunluğu Sivas İmranlı yöresi düğünlerinde zurna çalan zurna icracılarından oluşmaktadır. İmranlı yöresi oyun havalarını icra eden zurnacılar ile röportajlar yapılmış olup değerlendirilmiştir.

Yapılan bu görüşmeler neticesinde alınan bilgiler kamera ile kayıt altına alınarak bilgisayar ortamına aktarılıp incelenmiştir. Bu konu hakkında ayrıca yöre halkı ile de söyleşi ve röportajlar yapılmıştır.

Gerçekleştirilen görüşmeler sırasında yörenin zurna icracılarına ve yöre halkına şu şekilde sorular yönlendirilmiştir.

1. Doğum yeriniz neresidir ve doğum tarihiniz kaçtır?
2. Eğitim durumunuz nedir?
3. Mesleğiniz nedir?
4. Zurna çalmaya ne zaman ve nasıl başladınız? Kimden (kimlerden) ve nasıl öğrendiniz?
5. Zurna dışında da başka çalgı aleti çalıyor musunuz?
6. Ne zamandan beridir (kaç yıldır) düğünlerde zurna çalıyorsunuz?
7. Ailenizde başka müzisyen var mı?
8. Müzik eğitimi aldınız mı? Nota ve usul biliyor musun?
9. Sivas İmranlı yöresi ile ilgili halk oyunları ve halk kültürü alanında çalışmalar yapıyor mu?
10. Sivas İmranlı yöresinde hangi oyunlar oynanıyor?
11. Sivas İmranlı yöresinde oynanan halkoyunları türleri nelerdir? (bar, halay, orta oyun, horon, karşılama vb.)
12. Geçmişte ve günümüzde oynanan ve çalınan oyun havaları arasında farklılıklar ya da benzerlikler var mıdır? Var ise bu farklılıklar nelerdir?

13. Sivas İmranlı ilçesi köyleri arasında halk oyunları farklılıkları var mıdır?
  14. Geçmişteki düğünler ve günümüzdeki düğünler arasında herhangi bir farklılık görüyor musunuz? Bu farklılıklar nelerdir?
  15. Günümüzde Sivas İmranlı yöresinde geleneklere bağlı şekilde düğünlerini yapanlar var mı?
  16. Sivas İmranlı yöresi halk oyunlarına eşlik eden çalgılar nelerdir?
  17. Sivas İmranlı yöresi halk oyunlarında oyun oynayan oyuncuların kullandığı çalgılar ve araçlar (kılıç, sopa, kaşık, tef vb.) var mıdır?
  18. Sivas İmranlı yöresinde geçmişten günümüze kadar ki süreç içerisindeki zurna çalan usta icracılardan isim olarak kimleri söyleyebilirsiniz?
  19. Sivas İmranlı yöresinde asma davul-zurna ekibi kaç kişiden oluşur?
  20. Yörede çalınan zurna hakkında bilgi verir misiniz? Zurnalarınızı nereden temin ediyorsunuz?
  21. Yörede kullanılan oyun havası müziklerinin yöresel isimleri var mıdır?
  22. Yeni kuşakta zurna çalan gençler yetişmekte midir?
  23. Gençler bu yörede özellikle düğünlerde iyi bir zurna icracısı olmak için nasıl yetiştirilmelidir?
  24. Bu geleneğin yaşaması için neler yapmamız gerekiyor ya da bize önerebileceğiniz neler var?
  25. Usta bir kaynak kişi olarak gençlerden beklentiniz nelerdir?
- Vermiş olduğunuz bilgiler için teşekkür ederiz.

2.3. Verilerin İşlenmesi

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlenmesi ve müzikal yönden incelenmesi isimli bu araştırma sonucunda yöreden derlenen oyun havalarının arasından yöreye özgü olan 25 adet eser yer almaktadır. Elde edilen bu eserlerin her biri ayrı ayrı notaya alınarak incelenmiştir.

Eserlerin notalarının yazılmasında “MuseScore 3” adında bir bilgisayar yazılım programından faydalanılmıştır. İncelenen eserlerde her bir ölçü içerisinde kullanılan farklılıklar tespit edilip yorumlanmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen oyun havaları müzikleri notaya alınmıştır. Notası yazılan bu oyun havalarının müzikleri müzikal yönden ele alınarak incelenmiştir. Oyun havaları müziklerinin oyunun her bölümü için oyuncuların oyun figürlerini değiştirmelerine etkisi tespit edilmiştir.

Araştırma konusu çerçevesinde İmranlı yöresinde oynanan oyun havaları müziklerine yönelik bilgi edinmek ve yapılacak olan müzikal yapı yönünden incelemeye katkı sağlamak amacıyla önceden belirlenen kaynak kişiler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya konu olan İmranlı yöresi oyun havaları müziklerine ait tespit edilen 25 oyun havası müzikleri notaya alınmış ve notaya alınan bu eserler incelenmiştir.

Kaynak tarama ve analiz yöntemlerinden oluşan bu çalışma ile araştırma sonucu elde edilen veriler ve video görüntüleri incelenmiştir. Bölgede oynanan oyun havalarında kullanılan müziklerin gerek ritim gerek biçim gerek yapısal yönden, makam ve usulleriyle birlikte incelemeleri yapılmıştır.

3. PROBLEMLER

3.1. Problem Cümlesi

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının müziksel yapısı nasıldır? (Dizisi, usulü, hızı ve etkileşim alanları vb.)

3.2. Alt Problemler

1. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları türleri nelerdir?
2. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinde hangi diziler kullanılmaktadır?
3. Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının müziklerinin ses sahası nasıldır?
4. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinde hangi karar sesleri kullanılmaktadır?
5. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin usul yapıları nasıldır?

4. OYUN HAVALARI HAKKINDA GENEL BİLGİ

4.1. Oyun Havaları Hakkında

Geçmiş insanlığın varoluşuna değin dayandırılabilen halk oyunları (oyun havaları) temelinde iletişim ve kültür öğeleri taşıyan halk kültürüdür. Halk ile bütünleşmiş önemli bir unsurdur. Oyun havaları ait oldukları toplumların kültürel değerlerini yansıtır (Eroğlu, 1999). Halk oyunları ekseriyetle yaşanmış olay, sevinç ve üzüntüyü, çoğunlukla topluca ifade etmenin yollarından biri olarak sayılabilmektedir.

Halk oyunları, düğün ve özel günlerde insanların toplandığı ve bir arada eğlencelerin yapıldığı her isteyen kişinin gönüllüce katıldığı topluca oynanan oyunlar arasındadır. “Halay, asırlardan beri gelen ve karakteri bakımından alelade eğlence oyunlarından tamamıyla farklı “ritüel dance” mahiyetini taşıyan çeşitli sıra oyunlarımızın genel adıdır” (Gazimihal, 1991, s. 241). Oyun havalarının icra edildiği yerin uygunluğuna göre oyuncu sayısının artabileceği topluca oynanan geleneksel oyunlar bütünü olarak tanımlanabilmektedir.

Halk oyunu kavramı olarak, görsel ve işitsel estetiğiyle, anlaşılabilir ve uygulanabilir ölçü ve denge üzerine kurulu hareketler ile desteklenerek etki ve heyecan yaratan, ekseriyetle ses bölümlerinden oluşan anonim halk müziği ile desteklenmiş, estetik hareket ve müzik bütünleşmesidir (İsmail Ekmekçiöğlu, 2001).

Oyun; sözlük anlamıyla “Vakit geçirmeye yarayan, belli kuralları olan eğlence. Hile, düzen, desise, entrika. Bedence ve kafaca yetenekleri geliştirmek amacıyla yapılan, çevikliğe dayanan her türlü yarışma. Sahne veya mikrofonda oynamak için hazırlanmış eser, temsil, piyes.” (Türk Dil Kurumu Sözlüğü). Oyun havaları düğünlerde insanların geleneklerinden öğrendiği ve icra ettikleri ve geçmişten günümüze taşıdıkları etkinliklerimizdendir. Sözlü ve sözsüz oyun havaları müzikleri iki yapı şeklinde değerlendirilmektedir.

Oyun havaları müzikleri Türk halk müziği repertuvarında önemli bir yer almaktadır. “Halk folklorunun temel elemanlardan biri olan oyun havaları sözlü ve sözsüz olarak iki yapı şeklinde görülmektedir” (Şener, 2019). İmranlı yöresi çoğu oyun

havasının sözlü olduğu fakat zamanla sözlerinin icra edilmediği ve unutulduğu tespit edilmiştir.

4.2. Oyun Havalarının Tarihi Süreci

Halk oyunları geçmişten günümüze gelen köklü bir kültürün önemli elemanları arasında yer almaktadır. İmranlı yöresi oyun havalarının ne zaman ve nerede üretildiği ve öğrenildiği bilinmemektedir.

İçgüdüsel olarak insanda mevcut olan, din ve büyü temelli bazı töre ve törenlere dayanan; toplumların kültür yapılarına göre şekillenen ve toplumdan topluma değişkenlik gösteren; mekan ve zaman açısından günlük yaşamdan farklı; istekli ve özgür hareketler toplamıdır (Eroğlu, 1999, s. 22). Halk oyunu oynamaya gönüllülükle katılım olmaktadır. Oyun havalarını kişiler kendi istek ve çabalarıyla öğrenmektedirler.

İlkel topluluklarda önemli anlamı olabilen oyunlar, uygarlığın ilerlemesi sonucu git gide bu anlamın önemini yitirmişlerdir. Oyunlar günümüzde bir takım ritmik hareketlerle birer seyirlik olma özelliği almışlardır (Erseven, 1990). Her bir oyun havasının bir hikayesinin olduğu ve oyuncular tarafından her figürle hikayeyi canlandırma yoluyla anlatımı gözlenmektedir. Zaman içinde bu hikayenin unutulduğunun ve geriye oyun havasının figürlerinin kaldığı görülmektedir.

İnsanların duygu ve düşüncelerini birtakım bedensel hareketler ile ifade etme şeklidir oyun havası. Bu ifade şekli insanın dünyaya geldiği ilk çağlarda ortaya çıktığı bilinmektedir. Daha konuşma yeteneği gelişmeden önce insan, iletişim ihtiyaçlarını hareketler ile karşılamış, bu hareketler ilkel kabilelerde dansın temelini oluşturmuştur. Dansın gelişim sürecinin başlangıcının bu şekilde gerçekleştiği konusunda bir çok araştırmacı hemfikirdir.

4.3. Oyun Havalarının İncelenmesi

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları birçok türden oluşmaktadır. Çoğunlukla halay ve bar türü oyunlar oynanmaktadır. Yörede horon, karşılama, semah ve ağırlama, türü oyun havaları da görülmektedir.

Mevcut kaynaklara bakıldığında, literatür tarandığında görülecektir ki, halk oyunlarını gruplandırmak kolay sayılmamaktadır. Hemen hemen her bölgenin kendi içerisinde dahi farklılıklarının olduğu görülmektedir (Ekmen, 2018). Oyun havaları müzikleri ve oyun figürleri aynı yöredeki oyun havaları icracıları tarafından da farklı

yorumlandıkları görülmektedir.

Türk Halk Oyunları yirmi farklı grupta toplanabilmektedir (Demirsipahi, 1975).

1. İllere göre
2. Bölgelere göre
3. Oyuncu sayısına göre
4. Cinsine göre
5. Hıza göre
6. Kullanılan eşyaya göre
7. Kişi adlarına göre
8. Hayvan adlarına göre
9. Makamlara göre
10. Ayak hareketlerine göre
11. Yerli Muhacir sözcüklerine göre
12. Oynanan yere göre
13. Diziliş şekline göre
14. Türk boylarının adlarına göre
15. Dine göre
16. Söze göre
17. Ölçüye göre
18. Çalgıya göre
19. Sıkı düzene göre
20. Konulara göre

Türker Eroğlu'nun "Halk Oyunlarının El Kitabı" adlı eserinde şöyle belirtmiştir.

1. Oynanış yerine göre,
2. Oynanış nedenine göre,
3. Oyuncuların cinsiyetine göre,
4. Müzik yapısına göre,
5. Çalgılarının yapısına göre,
6. Aldıkları adlara göre,
7. Konusuna göre,
8. Kullanılan araçlara göre,
9. Oyun oynama geleneğine göre,

10. Oynanış biçimine göre (Eroğlu, 1994, s. 28).

4.4. Oyun Havaları Türleri

Yapılan araştırma sonucu Sivas İmranlı yöresinde oyun havaları müziklerinin çeşitli türlerine rastlanmıştır. Birbirlerinden farklı türler çoğunlukla ayrı ayrı bölgelerde görülürken İmranlı yöresinde birden fazla birbirinden farklı tür oyun havaları tespit edilmiştir.

Halk oyunlarındaki “tür” kavramı “...o yöreye ait özel tavır ve benzer biçim gösteren, o bölgenin geleneksel çalgıları eşliğinde müzik ve ritimle bütünleşen oyun kümesi şeklinde tanımlanabilir” (Karadağ, 2019). Oyun havaları türlerine göre incelendiğinde toplumların içinde yaşadığı dönem ve doğa şartlarından dolayı farklılıkların oluşabildiği birçok araştırmacı tarafından ifade edilmektedir.

Usul ve dizi bakımından belirli coğrafik saha dahilinde benzer nitelikler içeren müziğin yöre sazlarıyla icra edildiği, oynanış biçimi, figürlerdeki örgü, dizinleme ve üslup uyumu ile oyuncularla ortak hislerle o yöreye özgü çoğunlukla oynanan oyun gruplarına tür denilebilir (Özbilgin, 1995). Oyun havaları türleri genellikle müzikal yapı farklılıkları yönünden birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Oyun havalarının geleneksel biçimleri, tarzı ve oyun oynama alanı oyun havası müziklerine de yansımaktadır.

Halk oyunlarında türü belirlemede etken olan özellikler şu şekildedir;

- a) Oyunun geleneksel biçimi
- b) Oyunun geleneksel tarzı
- c) Müzikal yapı (ölçüsü, ölçü tipi, temposu, tavrı, icrada yer alan çalgılar)
- d) Kostümün kesim ve kullanımı (Karadağ, 2019).

Halk oyunları türleri bakımından şu şekilde sınıflandırılmıştır;

1. Geniş Alanda Yaygın Biçimde Oynanan Türler

- a) Bar
- b) Halay
- c) Horon
- d) Karşılama
- e) Kaşık oyunları
- f) Zeybek

2. Dar Alanda Yaygın Biçimde Oynanan Oyunlar

- a) Bengi
- b) Çiftetelli
- c) Güvende
- d) Hora
- e) Kasap Oyunları
- f) Kılıç Kalkan
- g) Mengi
- h) Semah
- i) Seymen
- j) Teke Oyunları
- k) Yallı (Emnalar, 1998).

4.5. Geçmişten Günümüze Oyun Havaları

Oyun havaları denince çoğunlukta köylerde düğün ve eğlencelerde icra edilen halk oyunları akla gelmektedir. Nesilden nesile aktararak gelen köklü bir gelenek olan oyun havaları günümüzde de varlığını sürdürmektedir.

Türk halk oyunları kullanılan yanlış terimlendendir. Köylü dansları ve oyunları daha doğru bir tanımdır. Kentlerdeki halkın oyunları köylü oyunlarından farklıdır. Her ilçe ve köylerin ayrı ayrı dansları bulunduğundan köylü dansı ve köylü müziği demek daha doğru olacaktır. (Demirsipahi, 1975, s. 8).

Geleneksel oyun havalarını insanların yaşadıkları yörelerde birbirlerinden görerek ve duyarak öğrendikleri ve kuşaktan kuşağa aktarılması yoluyla günümüze kadar getirdikleri bilinmektedir. Ülkemizde radyo ve sonrasında televizyon yayınları ve izlemeleri yaygınlaştıktan sonra yörelerinde yaşayan insanlar, kendi yörelerinin dışındaki müzikleri de radyo ve televizyonlarda yayımlanan müzik programlarının aracılığıyla duyarak ve görerek diğer yörelerin müzikleri hakkında da bilgi sahibi olmuşlardır. Radyo ve televizyon yoluyla yayımlanan müzik programlarındaki oyun havaları müzikleri, kendi yörelerinin geleneksel oyun havaları müziklerinin değişim ve dönüşüme uğramasına yol açacak etkenler arasında sayılabilmektedir.

Köyden kentlere göç yoluyla gelen köylüler yörelerindeki kültür ve dolayısıyla müzik kültürlerini de kentlere taşımışlardır. Kentlerde kültürlerini yaşatmaya çalışan köylülerin yörelerindeki gibi düğün yaptıkları mecra ve alanları bulamamaktadırlar. Bu durumun sonucunda göç ettikleri ve yerleştikleri şehirlerdeki düğün yapılan yerlerde düğünlerini yapmaktadırlar. Düğünlerinde yörelerindeki oyun havalarını icra

etmektedirler.

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin işlendiği bu çalışmada literatür taraması yanında internet yoluyla çeşitli sosyal medya mecralarında yayımlanan Sivas İmranlı yöresine ait birçok video izlenmiştir. Bu çalışmada ekseriyetle kaynak olarak başvurulmuş ve incelenen videoların 1980 yılında Sivas'ın İmranlı ilçesinin Karacaören nahiyesinde çekildiği tespit edilmiştir. Bu konuda incelenen söz konusu olan videoları çeken kişi olan Ali Duran Gülçiçek'in beyanıyla çekim tarihinin 1980 olduğu saptanmıştır.

4.6. Oyun Havaları Söylemi

Türk halk müziğinde oyun havaları “halk oyunları” olarak isimlendirilmektedir. Sivas İmranlı yöresinde halk oyunları yerine halk tarafından oyun havaları olarak dillendirildiği için bu çalışmada “halk oyunları” ismi yerine “oyun havaları” isminin kullanılması uygun görülmüştür. Ayrıca halk oyunları içerisinde müziğin yanında oyun havasının oyununun da oynanmasını barındırmaktadır. Oyun havası söylemi ile genellikle oyun havasının müziği vurgulanmaktadır.

5. SİVAS VE İMRANLI HAKKINDA BİLGİ

5.1. Sivas'ın Kültürel Yapısı

Sivas ili, Türkiye'nin önemli şehirlerinden bir tanesini oluşturmaktadır. Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi içinde yer alan Sivas ilinin çok sayıda ilçesi bulunmaktadır. Sivas geniş toprakları sebebiyle geniş ve çok büyük bir kültüre sahiptir. Sivas şehrinin genelinde Batı Anadolu Ağızları kullanılmaktadır.

(<https://www.cnnturk.com/seyahat/sivas-ilceleri-nelerdir-sivasin-kac-ilcesi-vardir-nufusu-kactir-sivas-haritasi>, Erişim tarihi 29.03.2023.) Birçok ilçelerinin köylerinde Kürtçe, Zazaca, yer yer Ermenice, Gürcüce ve Çerkezce dili konuşulduğuna rastlanmaktadır.

Kuzeyinde Ordu, kuzeybatısında Tokat doğusunda Erzincan, kuzeydoğusunda Giresun, batısında Yozgat, güneybatısında Kayseri, güneyinde Malatya ve Kahramanmaraş ile çevrilidir.

(<https://www.cnnturk.com/seyahat/sivas-ilceleri-nelerdir-sivasin-kac-ilcesi-vardir-nufusu-kactir-sivas-haritasi>, Erişim tarihi 29.03.2023.)

Kültür, “insanlığın yaşam süresince oluşturduğu, aktardığı, maddi manevi olgular ve yaşamını biçimlendiren bütün ürünlerdir” (Alaattin Canbay, 2022, s. 20). Sivas birbirinden farklı birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Oldukça zengin bir kültürel yapıya sahiptir.

Sivas ilinde birbirinden farklı olarak ticaret, mimari ve sanat eserleri görülmektedir. Tarihi İpekyolu üzerinde önemli geçiş noktalarından biri olan Sivas'ta birçok tüccarın konaklaması, yörenin ticaretini hareketlendirmeye katkı sağlamıştır. (Karaönçel, 2022). Halı ve kilim dokumacılığı, ahşap oymacılığı, kemik tarak üretimi, kemik saplı bıçak yapımı ve gümüşçülük günümüze kadar gelen önemli el sanatları arasındadır.

Sivas Ulu cami Danişmentliler döneminin önemli eserleri arasında görülmektedir. Selçuklular dönemi eserlerinden Buruciye medreseleri, Gök Medrese,

Çifte Minareli Medrese, Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası Sivas'ın önemli mimari yapıları arasında yer almaktadır.

İç Anadolu bölgesinde yer alan Sivas, coğrafi konumundan dolayı kültürel ve sosyal alanda zenginlikler içermektedir. Karadeniz bölgesi, Doğu Anadolu bölgesi ve İç Anadolu bölgesi illeriyle komşu olması sebebiyle müzik kültürü açısından da çeşitlilik içermektedir. (Elmas, 2007, s. 10). Sivas yöresi çeşitli medeniyetlerden aldığı kültürel zenginlikler, müzik kültürüne de yansımaktadır. Sivas'ın müzik kültürünün zenginliği oyun havaları müziklerinde de görülmektedir.

5.1.1.Sivas Müzik Kültürü ve Oyun Havaları

Sivas ili ülkemizde ozanlık geleneğini geçmiş ve geleceği noktasında en önemli temsilcilerinden biridir. Sivas, Aşık ve ozanları ile bilinen bir şehirdir.

Yüzölçümü itibarıyla Türkiye'nin ikinci büyük ili olan Sivas, Ordu, Tokat, Giresun, Erzincan, Malatya, Kahraman Maraş, Kayseri ve Yozgat ile komşudur. Sivas, zengin halk kültürüyle Anadolu'nun odak noktasını teşkil eder; bir bakıma, Anadolu'nun özetidir. Bunun sebepleri tarihi, coğrafi, iktisadi ve ticari faktörlere bağlanabilir. Gerek Selçuklular gerekse Osmanlılar döneminde özellikle kültürel yönden hiçbir devletin egemenliğine geçmemiştir. Ancak geniş topraklara sahip olmasından ve bazı kavimlerin muhtelif yörelere yerleşmesinden dolayı birtakım kültürel farklılıklar vardır.

Otantik özellikleriyle ve zengin folkloruyla dikkatleri üzerinde toplayan Sivas'ta, dikkati çeken bir husus da aşıklarının çokluğudur. İlk temsilcilerini XVI. yüzyılda bulabildiğimiz Sivas yöresi aşıklarının toplam sayısı bu günkü tespitlerimize göre 470'ten fazladır. Elbetteki bu sayı, yöre aşıklarının nihai şekli değildir; çağlar boyu yaşamış ve kayda geçmemiş daha nice aşık vardır. Bunun yanında mevrarlar hariç toplam 1285 köyde her yıl yeni birkaç aşığın ortaya çıktığını da bilmekteyiz (Kaya, 2001).

Sivas, Anadolu'da yüz ölçümü olarak geniş bir alana sahip olmasının yanı sıra Türkiye'nin orta yeri sayılabilecek bir konumda olması sebebiyle kültürel açıdan çok zengin bir bölgedir. Sivas'ın Karadeniz bölgesine yakın olan ilçelerinde horon oyun havaları vardır. İç Anadolu bölgesindeki ilçelerinde kaşık havaları ve bozkır oyun havaları vardır. Sivas'ın Divriği, Gürün ve Kangal ilçelerinin çoğu köylerinde Doğu Anadolu oyun havaları yer almaktadır. Sivas merkez ve çevre ilçelerinde ise genellikle bar türü halaylar oynanmaktadır.

Sivas merkez yöresi oyun havalarının bazılarının isimleri şöyledir;
Temir ağa, Abdurrahman halayı, 1. Maro halayı, 2. Maro halayı, Ahcik halayı

5.2. Sivas'ın İmranlı ilçesi Hakkında Genel Bilgi

İmranlı, Sivas ilinin doğusunda bulunan bir ilçesidir. İl merkezine 106 km uzaklıktadır. İlçenin yüzölçümü 1.229 km² ve denizden yüksekliği 1.650 metredir. İmranlı, doğusunda Erzincan iline bağlı Refahiye ilçesiyle, güneyinde Divriği, batısında Zara ve kuzeyinde ise Suşehri ve Akıncılar ilçeleriyle komşudur. Sivas ili İmranlı ilçesinde 9 mahalle, İmranlı ilçesine bağlı 100 köy ve 39 mezra vardır.

İmranlı yöresinin içinde bulunduğu yerleşim bölgesine “Koçgiri” denilmektedir. Koçgiri; Erzincan'ın Refahiye ilçesine bağlı adı yakın zamanda “Gümüş akar” olarak değiştirilen köyün adıdır. Koçgiri aşiretlerinin İmranlı'ya göç etmeden önce yaşadıkları köydür (Çavuşoğlu, 2011). Yöredeki halkın ifadelerine göre Koçgiri bölgedeki bazı aşiretler topluluğunun adı olarak söylenmektedir. Yöre halkından bazılarının ifadelerine göre ise Koçgiri bir aşiret adı olup aşiretin yerleştiği bölgelere Koçgiri denilmektedir.

Bu araştırma konusu olan İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlemeleri Koçgiri olarak bilinen bölgede gerçekleştirilmiştir. İmranlı yöresi İlçe merkezi ve birkaç köydeki oyun havalarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Farklılık gösteren bu oyun havalarının ayrı bir araştırma konusu teşkil ettiği düşünülmektedir.

5.2.1. İmranlı Yöresinde Düğün

Sivas İmranlı yöresinde kız isteme ile başlayan söz kesme, nişan ve düğün günlerini belirleme görüşmeleriyle düğün süreci başlamış olur. Erkek tarafında üç gün iki gece düğün yapıldıktan sonra kız tarafına gidilerek kız tarafında düğüne devam edilmektedir. Erkek tarafından belirlenen erkek ve kadınlarla birlikte kız tarafına (kız tarafı köyüne) gidilir ve iki gün bir gece kız tarafında düğün yapılmaktadır. Kız tarafında yapılan düğünün ikinci gününde gelin alınarak damat tarafına getirilmektedir.

İmranlı yöresi halkı çiftçilik ve hayvancılıkla geçimini sağlamaktadır. Yörede düğünler çoğunlukla ekme biçme ve hasat işlerinin bittiği dönemlerde yapılmaktadır. Hava koşullarına bağlı olarak çoğunlukla dışarıda, düğün yapılan hanenin kapısının önü ve harmanında oyun havaları çalınıp topluca oynanmaktadır. Düğün boyunca

davul zurna eşliğinde her bir düğün evresine uygun oyun havaları icra edilmektedir.

5.2.2. İmranlı Yöresi Düğünlerinde Kullanılan Çalgılar

Sivas İmranlı yöresinde davul zurna, Bağlama, çoban kavalı ve kemençe kullanılan çalgılar arasındadır. İmranlı yöresi düğünlerinde davul zurna ve yer yer kemençe ile oyun havaları icra edilmektedir. Yörede bir zurna ve bir davul ile düğünlerde oyun havaları icra edilmektedir. İmranlı yöresi düğünlerinde hava koşullarının uygun olduğu zamanlarda çoğunlukla dışarıda, kapı önünde ve harmanlarda oyun havaları çalınıp oynanmaktadır.

5.2.3. İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Etkileşim Alanları

Sivas'ın İmranlı İlçesinin komşu ilçeler ile kültür etkileşimi içerisinde olduğu gözlenmiştir. Kuzeyinde kalan Suşehri ilçesi ve Kelkit vadisi bölgesi oyun havaları başta olmak üzere doğusunda Erzincan ilinin Refahiye ve güney doğusunda İliç ilçesi oyun havalarından da etkileşim içerisindedir. Yörenin oyun havalarının arasında Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde daha çok görülen 6/8'lik usuller ile icra edilen oyun havalarının olduğu tespit edilmiştir.

5.2.4. İmranlı Yöresinde Giyim Kuşam

Sivas İmranlı yöresi kadınlarının giyim kuşamları yörede köyden köye ve ilçe ile aralarında farklılıklar göstermektedir. İmranlı ilçesinin oyun havalarının derlendiği köylerinde cumhuriyet dönemi öncesinde kadınların başlarını poşu ile bağladıkları ve aynı baş bağlama şeklinin bazı köylerde kimi kadınlar tarafından hala devam ettirildiği tespit edilmiştir. Cumhuriyet dönemi öncesinde boydan fistan giydikleri belden aşağıya fistanın üzerine ön tarafa peştamal bağladıkları saptanmıştır. Kutnu kumaş üç etek gibi giysilerin de giyildiği yöre halkı tarafından söylenmektedir. İmranlı yöresi bazı kadınlarının günümüzdeki düğünlerde eskiden giyilen kıyafetleri giyerek katıldıkları saptanmıştır.

Sivas İmranlı yöresi erkeklerin cumhuriyet dönemi öncesi. cumhuriyet dönemi sonrası başlarına kasket taktıkları gömlek, yelek, ceket ve pantolondan oluşan takım elbise giydikleri tespit edilmiştir. İmranlı yöresi kadın ve erkeklerinin Cumhuriyet dönemi öncesinde kendilerinin ürettiği yün çorap ve çarık giydiği yöre halkı tarafından söylenmektedir. Cumhuriyet dönemi sonrasında ise ekonomik durumların değişiminin de etkileriyle zamanla lastik ayakkabı ve günümüzde ise kundura ve spor ayakkabı

giyildiği tespit edilmiştir.

Şekil 5. 1. Sivas İmranlı yöresi kadın giyim kuşam görseli 01

İmranlı yöresi kadın giyim kuşamında kadın baş bağlaması dikkat çekmektedir. Koçgiri yöresine özgü kadın baş bağlaması olarak bilinmektedir. Siyah renkli poşu kullanılmaktadır. Koçgiri kadınlarının giyim kuşamı kendine özgü olduğu ve çevre yörelere küçük benzerlikler taşıdığı görülmektedir.

Kendilerinin diktikleri elbiseleri boydan fistanın belinde futa, üzerine hırka ve önde belden bağlamalı peştamal tamamlamaktadır. Ayaklarında kendi ördükleri çeşitli işlemeli yün çoraplar ve kendilerinin yaptıkları deri çarıklar giyilmektedir. Deri çarıkların yerini cumhuriyet döneminden sonra kara lastik ayakkabılar almıştır. Günümüzde bu giysiler sadece özel günlerde ve düğünlerde giyilmektedir.

Şekil 5. 2. Sivas İmranlı yöresi kadın giyim kuşam örneği 02

İmranlı yöresinin çoğu köylerindeki kadın günlük giyim kuşamı resimdeki gibidir.

Şekil 5. 3. Sivas İmranlı yöresi oyun havalarını icra eden kadın ve erkek oyun ekibi giyim kuşamı

İmranlı yöresinin çoğu köyünün giyim kuşamı temelde resimdeki gibi olmakla birlikte, özellikle kadın giyiminde baş bağlama dışında çeşitlilik göstermektedir. Baş bağlama poşu denen iki parçadan oluşmaktadır. “Şar” ve “Nerme” olarak adlandırılan siyah renkli bu iki ipek kumaş fes üzerine sarılarak baş bağlaması gerçekleştirilmektedir. Bu giyim kuşam İmranlı’nın çoğu köyünde böyle iken İmranlı ilçe merkez ve birkaç köyünde farklılık göstermektedir.

6. GEREÇ VE YÖNTEM

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerine ulaşabilmek amacıyla öncelikle literatür tarama tekniği yürütülmüştür. Sonrasında ise yöre halkı ve önceden belirlenen kaynak kişiler ile görüşme tekniği kullanılmıştır. İmranlı yöresi oyun havaları müzikleri hakkında önceden belirlenen kaynak kişiler ve yöre düğünlerini icra eden zurnacılar ile yapılan görüşmeler ses ve video ile kaydedilmiştir. Görüşme yapılan kişilerden görüşme konusu ile ilgili gerekli izinler alınmıştır. Yapılan görüşmelerin video kayıtları bilgisayar ortamına aktarılarak incelenmiştir.

Video paylaşım platformu olan Youtube üzerinden Sivas İmranlı oyun havaları müziklerinin yayımlandığı videolara ulaşılmıştır. YouTube'den yayınlanan bu videoları hazırlayan ve yayınlayan kişilere ulaşılmış görüşmeler yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır. Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müzikleri konusunda ulaşılan bu video görüntüleri izlenerek yörenin oyun havaları müzikleri notaya alınmıştır.

Sivas İmranlı yöresi düğünlerine gidilerek düğünde icra edilen oyun havaları müzikleri canlı olarak izlenmiştir. Yöre düğünlerinde icra edilen oyun havaları müzikleri ses ve video kaydedici aygıtlar ile kaydedilmiştir.

Araştırmalar sonucu ulaşılan Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müzikleri derlenmiştir. Derlemeleri yapılan İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin notaya alınması için Muse Score isimli bilgisayar yazılımından faydalanılmıştır. Yörenin oyun havaları müziklerinin her enstrümanla icra edilebilmesi açısından sade olması göz önünde bulundurulmuş olup tavırsız bir şekilde notaya alınmıştır.

7. BULGULAR VE YORUMLAR

Bulgular bölümünde Sivas İmranlı yöresinden derlenen ve notaya alınan oyun havaları müziklerinin müzikal incelemeleri yer almaktadır. Derlenip notaya alınan oyun havaları müziklerinin incelemeleri yapılmış ve yapılan incelemeler sonucunda belirlenen problem soruları yanıtlanmıştır.

Yörenin oyun havalarına eşlik eden ve kaynak kişi olarak seçilen zurnacılarla yapılan görüşmeler sonucu, İmranlı yöresi düğünlerinde zurna çaldıkları ancak müzik eğitimi almadıkları tespit edilmiştir. Yörede bilinen oyun havaları müziklerinin her zurnacı tarafından küçük büyük farklılıklarla yorumlandıkları gözlemlenmiştir. İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin notaya alınması sırasında, yörede genel olarak çalınan ezgi şekli ölçü alınmıştır.

7.1. Bulgur Oyun Havası

BULGUR OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacaören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK ve Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binalı İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 11.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 108

5

9

13

12

2.

Şekil 7. 1. Bulgur Oyun Havasının Notası

7.1.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

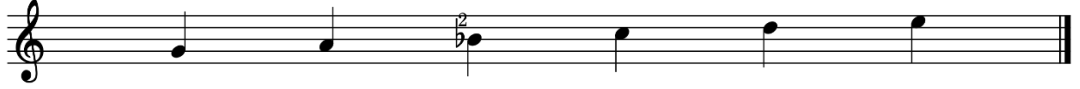
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü mi perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser uşşak dizisi içindedir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser altı ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 2. Bulgur Oyun Havasının Ses Sahası

7.1.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 108 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır. Erkek oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Eser günümüzde de icra edilmektedir. Halay türü içinde yer almaktadır. Bu halay iki bölümden oluşmaktadır. İki bölümünde metronomu aynı olup melodi değişikliği yapılarak ikinci bölüme geçilmektedir. Her iki bölümün figürleri farklıdır. Birinci bölümde yapılan figürler ve ikinci bölümde yapılan figürler halayın bölümlerine göre değiştirilmektedir.

Bulgur oyun havasının birinci bölümünün müziği eşliğinde halaydaki figürler daha sakin ve küçük hareketler serisinden oluşmaktadırlar. Bulgur oyun havasının ikinci bölümünde ise halaydaki figürlerin daha coşkulu ve büyük hareketler serisine dönüştüğü ve biraz daha hızlandığı görülmüştür. Halaydaki bölümlerin figürlerinin değişim zamanı oyun havasının müzik bölümlerinin değişimi ile olmaktadır.

<https://youtu.be/HKAT-fSxhNU> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.2. Cenk Oyun Havası

CENK OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 11.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 172

7

14

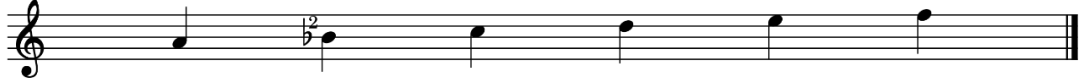
21

29

Şekil 7. 3. Cenk Oyun Havasının Notası

7.2.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

- Eserin Karar Sesi** : Eserin karar sesi la perdesidir.
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.
Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisi içerisindeydir.
Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.
Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.
Eserin Ses Sahası : Eser altı ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 4. Cenk Oyun Havasının Ses Sahası

7.2.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

- Eserin Usulü** : Eserin usulü 6/8’liktir.
Eserin Hızı : Eserin hızı 172 metronomdur.
Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden çember formundadır. Erkek oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Altı kişi ile oynanan oyunda oyuncular yüz yüze bakacak şekilde çember oluşturma dizilimiyle oynanmaktadır. Her bir bölümün zamanını ve oyuncuların uyumunu oyun havasındaki müzik sağlamaktadır.

Çember Oyun Havası Türü: Sivas İmranlı yöresinde daire şeklinde dizilip, omuz hizasından sağdaki ve soldaki oyuncunun omuzlarına ellerini koyacak pozisyonda yüz yüze ve oyunun bölümüne göre sırsıra, yerinden oynayarak, sağdan sola ve soldan sağa doğru olmak üzere oynanan bir oyun türü olduğu görülmüştür. Yöre halkı ve bu çalışma konusunda seçilen kaynak kişiler tarafından “Çember” türü olarak adlandırıldığı saptanmıştır. Cenk oyun havası yöre halkının deyiimi ile “Çember” oyun havası türü içinde yer almaktadır (Ali Duran Gülçiçek, Hüseyin Yorulmaz, Namık Gülçiçek, Dursun Koçarslan, Naim Özder ve Ozan Olgun).

Cenk oyun havası isimli eser unutulmaya yüz tutmuştur. Günümüzde icra edilmemekte olduğu tespit edilmiştir. Eserin üç bölümden oluştuğu görülmüştür.

https://youtu.be/bB_-of4chqc (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.3. Çavuş Barı Oyun Havası

ÇAVUŞ BARI OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Dereköy
Kaynak kişi: Ozan OLGUN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 16.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 100

Şekil 7. 5. Çavuş Barı Oyun Havasının Notası

7.3.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir. Do perdesinde asma karar ile bitirilmiştir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Hüseyini dizisi içerisindedir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır. Eser içinde fa diyez üç kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 6. Çavuş Barı Oyun Havasının Ses Sahası

7.3.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 100 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden bar formundadır. Erkek oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Çavuş barı oyun havası üç bölümden oluşmaktadır. Her bir bölümün zamanı ve uyumunu oyun havası müziği ile sağlanmaktadır.

Bar Oyun Havası Türü: Bar oyun havaları halaya benzerlikler taşımaktadır. Halaylara nazaran daha ağır bir tempo ile ilerleyen halk oyunu türü olarak tanımlanabilmektedir. Sadece kadın oyuncuların, sadece erkek oyuncuların ve kadın erkek oyuncuların birlikte oynanadıkları oyunlar arasında yer almaktadır. Genellikle Doğu Karadeniz bölgesinde icra edilmektedir.

<https://youtu.be/9v2rlnsO7wM> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.4. Dik Horon-Azger Diki Oyun Havası

DİK HORON-AZGER DİKİ OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK ve Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 12.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 464   2+2+3=7

8

14

20

26

33

Şekil 7. 7. Dik Horon-Azger Diki Oyun Havasının Notası

7.5. Dik Horon-Habeş Diki Oyun Havası

DİK HORON-HABEŞ DİKİ OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Başlıca köyü
Kaynak kişi: Ozan OLGUN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 14.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 420$ 2+2+3=7

Şekil 7. 9. Dik Horon-Habeş Diki Oyun Havasının Notası

7.5.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Hüseyini dizisi içerisindeydir.

Eserin Donanımı : Eserde si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 10. Dik Horon-Habeş Diki Oyun Havasının Ses Sahası

7.5.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 7/16'lıktır.

Eserin Hızı : Eserin hızı 420 Metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türünden horon formundadır. İmranlı yöresinde kadın erkek karışık oynanan oyunlardan biridir.

İki bölümden oluşan İmranlı yöresi dik horon-Habeş diki oyun havası müziği, oyun havasını icra eden oyuncular her bölümü için yönlendirir konumdadır. Habeş diki icra eden oyuncular oyun havası müziğinin bölümlerini müziğin birbirinden farklı melodik yapılarını duyarak Oyun içindeki figürleri değiştirmekte birbirlerine uyum sağlamaktadırlar.

https://youtu.be/B8_HfYrsolE (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.6. Dik Horon-Sırt Diki Oyun Havası

DİK HORON-SIRT DİKİ OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacaören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK ve Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 14.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 392$ $2+2+3=7$

7

13

19

25

Şekil 7. 11. Dik Horon-Sırt Diki Oyun Havasının Notası

7.6.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

- Eserin Karar Sesi** : Eserin karar sesi la perdesidir.
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.
Eserin Dizisi : Eser Hüseyini dizisi içerisindeydir.
Eserin Donanımı : Eserde si bemol iki kullanılmıştır.
Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.
Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 12. Dik Horon-Sırt Diki Oyun Havasının Ses Sahası

7.6.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

- Eserin Usulü** : Eserin usulü 7/16'lıktır.
Eserin Hızı : Eserin hızı 16'lık birim ile 392 BPM metronomdur.
Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden horon formundadır. Erkek oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Sivas İmranlı yöresi dik horon-Sırt diki oyun havası adından da anlaşılacağı üzere oyuncuların oyunun bir bölümünde sırt sırta vermiş konumda iken kol kola girerek icra ettikleri bir oyun havasıdır. Oyun havasının müziğinin ikinci bölümünde ise oyuncular da oyun figürlerini değiştirerek oyunu icra etmeye devam etmektedirler.

Dik horon-Sırt diki oyun havası isimli eser unutulmaya yüz tutmuştur. Günümüzde icra edilmemekte olduğu tespit edilmiştir.

https://youtu.be/LZgTrauch_o (Erişim tarihi:19.05.2023)

7.7. Düz Halay Oyun Havası

DÜZ HALAY OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Çalıyurt köyü
Kaynak kişi: Dursun KOÇARSLAN (Çinko)
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 15.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 180

5

9

13

17

22

26

30

34

38

Şekil 7. 13. Düz Halay Oyun Havasının Notası-1. Sayfa

2

42

48

53

57

61

66

71

76

80

Şekil 7. 14. Düz Halay Oyun Havasının Notası-2. Sayfa

7.7.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Hüseyini ve Karcıgar dizileri içerisindedir.

Eserin Donanımı : Eserde si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 15. Düz Halay Oyun Havasının Ses Sahası

7.7.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 9/8’lidir.

Eserin Hızı : Eserin hızı 180 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır. Kadın erkek karışık icra edilen oyun havaları arasındadır. Eserin Erzincan düzü olarak TRT’de kayıtlı bir varyantı bulunmaktadır (Ekmen, 2018).

Halay Oyun Havası Türü: Halay oyunu, oyuncuların birbirlerinin elini tutarak yan yana dizim oluşturup oynadıkları oyun türüdür. Genellikle Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinde sıklıkla görülmektedir

Halay oyun havaları genellikle iki ile dört bölümden oluşmaktadırlar. 1. Ağır lama, 2. Yanlama (Sıkıştırma), 3. Tek ayak (Oynatma), 4, Hoplatma (Yeldirme, tezleme) bölümlerinden oluşmaktadırlar <https://sivas.ktb.gov.tr/TR-76036/halk-oyunlari.html> (Erişim tarihi: 15.05.2023). Her bölümde müzik ve oyun figürleri değişmektedir. Oyunlar ağırdan başlayıp, gittikçe tempo yükseltilerek hızlandırılır ve hoplatma bölümüyle en hızlı bölümü oynanarak halay bitirilmektedir. Oyuncu sayısı sınırı yoktur fakat yedi ile oniki kişinin oynaması rahat oynamaları bakımından tercih edilmektedir.

https://youtu.be/kT_X4wGwxm0 (Erişim tarihi: 09.06.2023)

7.8. Düz Halay Yeritme Oyun Havası

DÜZ HALAY/YERİTME OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK ve Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 16.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 196$ 2+2+2+3=9

5

10

17

22

27

32

Şekil 7. 16. Düz Halay Yeritme Oyun Havasının Notası

7.8.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisi içerisindeydir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser sekiz ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 17. Düz Halay Yoritme Oyun Havasının Ses Sahası

7.8.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 9/16'lıktır.

Eserin Hızı : Eserin hızı 16'lık birim ile 464 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden horon formundadır. Eser üç bölümden oluşmaktadır. Kadın erkek karışık icra edilmektedir.

Sivas İmranlı yöresi Düz halay yoritme oyun havası isimli eser yörede en çok bilinen ve tercih edilen oyun havalarının arasındadır. Oyun havası müziğinin her bir bölümü oyunu icra eden oyuncular tarafından ayrı ayrı figürlerle icra edilmektedir.

<https://youtu.be/tsRRZSeOIjA> (Erişim tarihi: 20.05.2023)

<https://youtu.be/BPKPDFI5LfE> (Erişim tarihi: 20.05.2023)

7.9. Erzurum/Mendil/Azeri oyun havası

ERZURUM/MENDİL/AZERİ OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Kevenli köyü
Kaynak kişi: Dursun KOÇARSLAN (Çinko)
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 26.11.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 180

Şekil 7. 18. Erzurum-Mendil-Azeri Oyun Havasının Notası

7.9.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

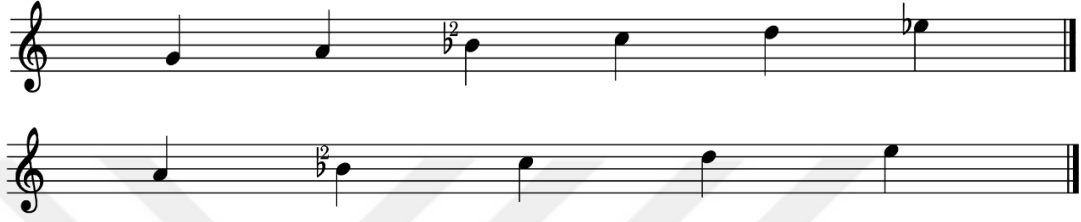
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eserin birinci bölümü Rast dizisine benzerlik taşımaktadır. İkinci bölümü ise Uşşak dizisi içerisindedir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden olarak kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser altı ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 19. Erzurum-Mendil-Azeri Oyun Havasının Ses Sahası

7.9.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eser usulü 6/8’lidir.

Eserin Hızı : Eserin hızı 180 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden bar formundadır. Eser üç bölümden oluşmaktadır. Kadın erkek karışık ve bazen de sadece kadın oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Sivas İmranlı yöresi Erzurum-Mendil-Azeri oyun havası isimli eser birçok köyde Erzurum ismiyle bilinmektedir. Bazı köylerde Mendil oyun havası birkaç köyde ise Azeri oyun havası ismiyle bilinmektedir.

İmranlı yöresi oyun havasının müzik bölümlerine göre oyun icra edilmektedir. Oyun havası müziğinin birinci bölümünde oyuncular el ele oyunu icra ederler. Oyun havası müziğinin ikinci bölümünde ise el ele oynanan oyun durur ve oyuncuların arasından iki oyuncu ortaya çıkarak karşılıklı oyunu icra ederler.

https://youtu.be/MzfYX_gmOhI (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.10. Hoş Bilezik Oyun Havası

HOŞ BİLEZİK OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Topallar köyü
Kaynak kişi: Dursun KOÇARSLAN (Çinko)
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 26.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 166$ 3+3=6

8

15

23

30

Şekil 7. 20. Hoş Bilezik Oyun Havasının Notası

7.10.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi do perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü fa perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Çargah dizisine benzerlik göstermektedir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 21. Hoş Bilezik Oyun Havasının Ses Sahası

7.10.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 6/8’lidir.

Eserin Hızı : Eserin hızı 166 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden Bar formundadır. Erkek oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Oyuncuların kollarını yana açarak yandaki oyuncunun omuzlarını tutarak birbirlerine tutunmak suretiyle icra edilmektedir. Oyun belli aralıklarla hızlandırılarak sürdürülmektedir.

Sivas İmranlı yöresi Hoş bilezik oyun havası çevre ilçe ve illerde de icra edilmektedir.

<https://youtu.be/aAd4fh3gOmE> (Erişim tarihi: 21.05.2023)

7.11. İki Ayak Oyun Havası

İKİ AYAK OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Kavaktepe köyü
Kaynak kişi: Naim ÖZDER
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 08.12.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 106

4

7

10

13

16

Şekil 7. 22. İki Ayak Oyun Havasının Notası

7.11.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisine benzerlik göstermektedir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser beş ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 23. İki Ayak Oyun Havasının Ses Sahası

7.11.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür

Eserin Hızı : Eserin hızı 106 metronom derecesindedir.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır. İki ayak oyun havası kadın ve erkek oyuncular tarafından birlikte icra edilmektedir.

Oyunu oynayan kişilerin serçe parmaklarıyla birbirlerine tutunduğu ve yarım ay şeklinde dizilimle oynadıkları bir oyun olduğu görülmüştür. Çevre il ve ilçelerde benzeri şekilde aynı oyunun oynandığı söylenmektedir.

<https://youtu.be/tPZIFCTnp9M> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.12. İmranlı Çökertme Oyun Havası

İMRANLI ÇÖKERTME (TOTIK) OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Maden köyü
Kaynak kişi: Temur GÜL
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 29.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 98

Şekil 7. 24. İmranlı Çökertme Oyun Havasının Notası

7.12.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

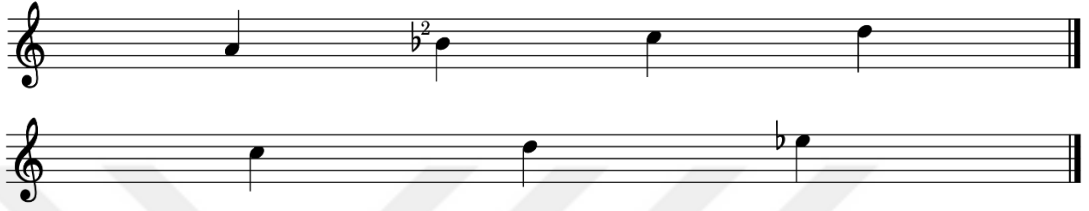
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eserin birinci bölümü Uşşak dizisi içerisinde olup ikinci bölümün ise Karcıgar dizisine benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser beş ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 25. İmranlı Çökertme Oyun Havasının Ses Sahası

7.12.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 98 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır.

İmranlı çökertme oyun havası isimli eser yörede çömelmek anlamına gelen “Totık” ismiyle de bilinmektedir. Kürtçe ve yöre dilinde “Totık” kelimesi eğilmek, çömelmek ve çökmek anlamlarına gelmektedir (Naim Özder, Hüseyin Yorulmaz ve Ali Duran Gülçiçek). Erkek oyuncular tarafından oynanmaktadır.

<https://www.youtube.com/watch?v=0Ro5mxSRmlA> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.13. İmranlı Kadın Ağırması Oyun Havası

İMİRANLI KADIN AĞIRLAMASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK ve Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Deleme tarihi: 12.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 102

7

14

20

27

33

39

45

Şekil 7. 26. İmranlı Kadın Ağırması Oyun Havasının Notası

7.13.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

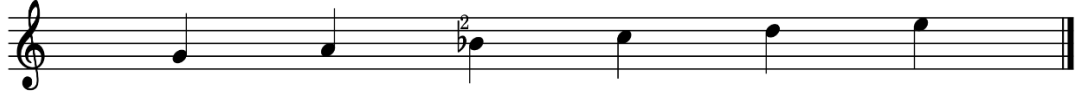
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisine benzerlik göstermektedir.

Eserin Donanımı : Eserde si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser altı ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 27. İmranlı Kadın Ağırması Oyun Havasının Ses Sahası

7.13.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 2/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 102 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır. İmranlı kadın ağırması oyun havası isimli eser çoğunlukla kadınlar tarafından oynanmaktadır.

Oyuncuların serçe parmaklarıyla birbirlerine tutundukları ve yarım ay şeklinde dizilimle oynadıkları bir oyun olduğu görülmüştür. Sağa doğru ilerlemek suretiyle oyun sürdürülmektedir.

<https://youtu.be/cO3tL1WkcPg> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.14. Kelepçe Oyun Havası

KELEPÇE OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacaören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 19.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 166$

The musical notation is written on a single staff in 12/8 time, with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as 166 beats per minute. The notation consists of four lines of music, each containing measures 1 through 28. The melody is characterized by a series of eighth and sixteenth notes, with a repeating pattern of eighth notes followed by a dotted quarter note. The notation includes repeat signs and a double bar line at the end of the piece.

Şekil 7. 28. Kelepçe Oyun Havasının Notası

7.15. Kilit Oyun Havası

KİLİT OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Becek köyü
Kaynak Kişi: Kemal KARABULUT
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 18.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 100

The musical notation is written on a single staff in 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as ♩ = 100. The notation is divided into measures, with measure numbers 4, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, and 32 indicated at the beginning of their respective lines. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some measures containing rests. A double bar line with repeat dots appears at the end of measure 20. At measure 26, the tempo changes to ♩ = 160, indicated by a new tempo marking. The notation ends with a double bar line and repeat dots at measure 32.

Şekil 7. 30. Kilit Oyun Havasının Notası

7.15.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

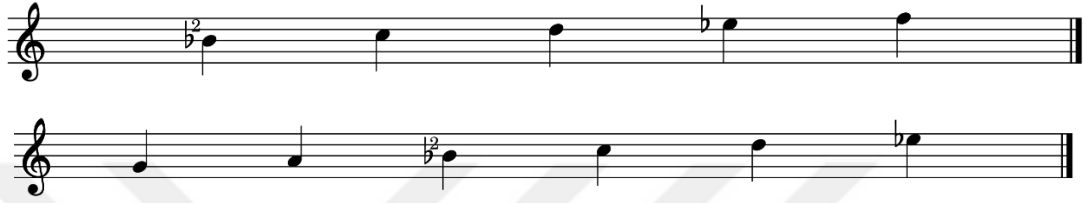
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eserin birinci bölümü Uşşak dizisi, ikinci bölümü bayati dizisi üçüncü ve dördüncü bölümleri Uşşak dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser altı ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 31. Kilit Oyun Havasının Ses Sahası

7.15.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin birinci, ikinci ve üçüncü bölümlerinin usulü 4/4'lükt olup eserin dördüncü bölümü ise 6/8'liktir.

Eserin Hızı : Eserin hızı birinci, ikinci ve üçüncü bölümde 100 dördüncü bölümde ise 160 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden bar formundadır. Eser dört bölümden oluşmaktadır. Kilit oyun havası kadın ve erkek oyuncular tarafından birlikte oynanmaktadır.

Oyunu oynayan oyuncuların avuç içlerinin birbirine gelecek şekilde ellerini kenetleme suretiyle birbirlerine tutunarak icra ettikleri görülmüştür. Eserin birinci bölümünde oyuncular kenetli bir şekilde birbirlerine tutunarak önce sağdan sola doğru ilerledikten bir müddet sonra, oyun havası müziğinin bölümünün değişmesiyle soldan sağa doğru ilerlemek suretiyle icra edilmektedir. Eserin üçüncü ve dördüncü bölümlerinin figürlerinin semah türüne benzerlik taşıdığı tespit edilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=rIp1eBGkmDA> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.16. Kına Düzü Oyun Havası

KINA DÜZÜ OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Topallar köyü

Kaynak kişi: Ozan OLGUN

Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel

Derleme tarihi: 14.10.2022

Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 180$

$2+2+2+3=9$

Şekil 7. 32. Kına Düzü Oyun Havasının Notası

7.16.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Hüseyini dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserde si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser sekiz ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 33. Kına Düzü Oyun Havasının Ses Sahası

7.16.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 9/8’lidir.

Eserin Hızı : Eser 180 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden Karşılama formundadır. Kına düzü oyun havası kadın oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Karşılama Oyun Havası Türü: Karşılama oyun havaları ülkemizin farklı yörelerinde görülen iki kişinin ve bazı yörelerde sıra halinde sayısı beş ile 12 arası kişi ile karşılıklı oynadığı oyun havası türü olarak tanımlanmaktadır. Kadın ve erkeklerden oluşan çiftlerin iki sıra halinde karşılıklı dizilmesi bir grup oyunu şeklinde de sürdürülmektedir. Karşılama oyun havalarında oyuncular birbirlerine tutunmazlar. Karşılama oyun havaları müziklerinin bölümlerine göre oyuncunun figürleri de değişmektedir. Karşılama oyun havalarının oyuncu sayı sınırı yoktur.

Kına düzü oyun havası isimli eser yörede (Berbu oyun havası) “düğün anası karşılması oyun havası” müziği olarak da icra edilmektedir. Eser üç bölümden oluşmaktadır.

Düğün anası karşılması (Berbu oyun havası)

<https://www.youtube.com/watch?v=4-FnLfxOCh4> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

Kına düzü oyun havası

<https://youtu.be/bOa9nadcjW4> (19.05.2023)

<https://youtu.be/cFdID3AEzCY> (10.06.2023)

7.17. Koçgiri Karşılması Oyun Havası

KOÇGİRİ KARŞILAMASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Cerit köyü
Kaynak kişi: Ozan OLGUN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 15.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 180

♩ = 100

Şekil 7. 34. Koçgiri Karşılması Oyun Havasının Notası

7.17.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol yeden sesi olarak kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 35. Koçgiri Karşılması Oyun Havasının Ses Sahası

7.17.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin birinci bölüm 6/8'lik ikinci bölüm ise eser 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı birinci bölümde 180 ikinci bölümde ise 100 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden karşılama formundadır. Koçgiri karşılması oyun havası isimli eser karşılama türü içinde olup kadın erkek birlikte icra edilmektedir.

<https://www.youtube.com/watch?v=4RrBxKDoPtk> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.18. Köroğlu Semahı

KÖROĞLU SEMAHI

Yöre: Sivas/İmranlı/Yazıköy
Kaynak Kişi: Kemal KARABULUT
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 18.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 125

Şekil 7. 36. Köroğlu Semahının Notası

7.18.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Rast dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 37. Koroğlu Semahının Ses Sahası

7.18.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 5/8’lidir.

Eserin Hızı : Eserin hızı 125 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden Semah formundadır.

Semah : Alevi ve Bektaşiler tarafından inançları gereği cemlerde semah icra edilmektedir. Tanrıya ulaşma yolu niyetiyle zakirlerin sazları eşliğinde söylenen eserlerin ritmine uygun olarak yapılan mistik ve estetik hareketler bütününe semah denilmektedir <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-202348/alevi-bektasi-ritueli-semah.html> (Erişim tarihi: 15.05.2023). İmranlı yöresinde icra edilen bir çok oyun havasının figür açısından Anadoludaki inançlarda icra edilen semahlarla benzerlikler taşıdığı tespit edilmiştir.

Koroğlu semahı isimli eser unutulmaya yüz tutmuştur. Günümüzde icra edilmemekte olduğu tespit edilmiştir. Aynı eser bazı köylerde Kırat semahı olarak isimlendirilmektedir. Bu eser düğünlerde davul ve zurna eşliğinde oynanmaktadır.

Oyun esnasında oyun figürlerinin semahlarda olan figürlerle benzerlik taşıdığı tespit edilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=Li6M1slk8lg> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.19. Sarmalama Oyun Havası

SARMALAMA (TEVAL) OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Kavalcık köyü
Kaynak Kişi: Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 17.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

Şekil 7. 38. Sarmalama Oyun Havasının Notası

7.19.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi do perdesidir.

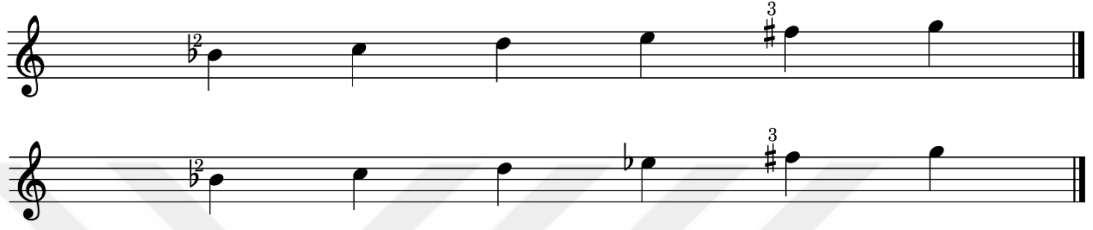
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser birinci bölümde Hüseyini dizisine ikinci bölümde ise Çargah dizisine benzerlik göstermektedir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser altı ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 39. Sarmalama Oyun Havasının Ses Sahası

7.19.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 6/8’lidir.

Eserin Hızı : Eserin hızı 182 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır. Kadınlar ve erkekler ile karışık oynanmaktadır.

Oyunu oynayan oyuncular sağındaki ve solundaki oyuncuların sırtlarından beline sarılarak birbirlerine tutunup oyunu icra etmektedirler. Yarım ay şeklinde oyun oynanmaktadır.

<https://www.youtube.com/watch?v=FROfqv-OMbA> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.20. Sarhoş Barı Oyun Havası

SARHOŞ BARI OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Becek köyü
Kaynak kişi: Ozan OLGUN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 10.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 100

4

9

12

15

18

22

28

35

44

Şekil 7. 40. Sarhoş Barı Oyun Havasının Notası 1. Sayfa

2

47

50

56

62

65 $\text{♩} = 200$

70

77

82 $\text{♩} = 106$

86

90

Şekil 7. 41. Sarhoş Barı Oyun Havasının Notası 2. Sayfa

7.20.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eserin birinci bölümü Uşşak üçüncü bölümü Hüseyini dizisidir.

Eserin ikinci bölümü ise Karcığâr dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 42. Sarhoş Barı Oyun Havasının Ses Sahası

7.20.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü birinci ve üçüncü bölümlerinde 4/4'lük, eserin ikinci bölümünde ise 9/8'liktir.

Eserin Hızı : Eserin hızı birinci bölümde 100 ikinci bölümde 200 ve üçüncü bölümde 106 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden bar formundadır.

Sarhoş barı oyun havası isimli eserin semah benzerliği taşıdığı söylenmektedir. Daha önceleri semah olduğu ve zamanla oyun havası haline getirildiği belirtilmektedir (Hüseyin Yorulmaz, Hasan Arslan, Ali Duran Gülçiçek, İbrahim Sayım ve Dursun Koçarlan).

Günümüzde icra edilmekte olduğu tespit edilmiştir. Sarhoş barı oyun havası İmranlı çevresindeki ilçelerde aynı isimle oynandığı saptanmıştır.

<https://www.youtube.com/watch?v=wDX-7J3sQdE> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

<https://youtu.be/Oo2Ap30QHdc> (Erişim tarihi: 28.05.2023)

7.21. Sopa Oyun Havası

SOPA OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacaören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK ve Hüseyin YORULMAZ
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 20.09.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 180

The musical notation is written on a single staff in 12/8 time, with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as ♩ = 180. The notation is divided into six systems, each starting with a measure number in the left margin. The first system contains measures 1-6, the second measures 7-12, the third measures 13-18, the fourth measures 19-24, the fifth measures 25-30, and the sixth measures 31-36. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and repeat signs. A large, light gray 'X' watermark is visible across the center of the page.

Şekil 7. 43. Sopa Oyun Havasının Notası

7.21.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlü sesi re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eserin birinci bölümü Uşşak dizisine ikinci bölümü ise karcıgar dizisine benzerlik taşımaktadır.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser beş ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 44. Sopa Oyun Havasının Ses Sahası

7.21.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 6/8’lidir.

Eserin Hızı : Eserin hızı 180 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden halay formundadır. Sopa oyun havası erkek oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Halayda oyun başı çeken oyuncunun elinde sopa (Değnek) olduğu ve diğer oyuncuların oyun başı oyuncunun kemerinden veya belinden tutarak art arda dizili şekilde oynanmaktadır. Bütün oyuncular halay başı çeken oyuncunun oyun figürlerini takip ederek halay başı oyuncusunun bütün oyun figürlerinin aynısını yapmaya çalışmaktadırlar. Halay başı oyuncusunun oyun figürlerine uymayana Halay başı çeken oyuncu elindeki sopayla dokunarak halaya devam etmektedir.

Yörenin bazı köylerinde değnek oyun havası olarak isimlendirilmektedir. Sopa oyun havası isimli eser günümüzde icra edilmekte olduğu tespit edilmiştir.

<https://youtu.be/um1lZTtG8LM> (Erişim tarihi: 20.05.2023)

<https://youtu.be/s4RJtg5GnNM> (Erişim tarihi: 28.05.2023)

7.22. Peşkir Oyun Havası

PEŞKİR OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Beğendik köyü
Kaynak kişi: Ozan OLGUN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 17.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 100

Şekil 7. 45. Peşkir Oyun Havasının Notası

7.22.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eserin birinci ve üçüncü bölümü Hüseyini dizisi, ikinci bölümü ise karcığar dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 46. Peşkir Oyun Havasının Ses Sahası

7.22.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 100 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olum oyun havası türlerinden bar formundadır.

Peşkir isimli oyun havası kadın erkek birlikte oynanan oyunlar arasında olduğu görülmüştür.

Peşkir oyun havası isimli eser günümüzde de icra edilmektedir. Peşkir sözcüğü küçük havlu ve büyük mendil anlamına gelmektedir. Yörede oyun başının çeken oyuncunun elinde salladığı mendile de peşkir denmektedir.

<https://youtu.be/JaDxncGla44> (Erişim tarihi:20.05.2023)

7.23. Teşı (Kirman) Oyun Havası

TEŞİ (KİRMAN) OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Cerit köyü
Kaynak kişi: Binali ÇOBAN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 28.12.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

♩ = 100

4

7

10

13

18

Şekil 7. 47. Teşı (Kirman) Oyun Havasının Notası

7.23.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir. Mi asma kararda bitiyor.

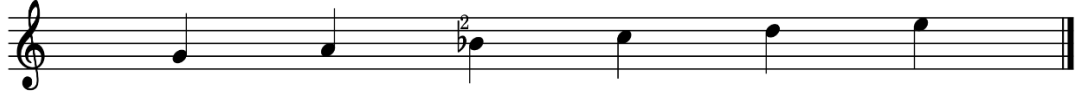
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 48. Teşi (Kirman) Oyun Havasının Ses Sahası

7.23.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 100 metronomdur.

Eserin Türü : Eser kırık hava olup oyun havası türlerinden bar formundadır. Kadın oyuncular tarafından icra edilmektedir.

Teşi, yün eğirme aracıdır. Bu yün eğirme aracına bazı köylerde teşi bazı köylerde ise kirman olarak isimlendirildiği saptanmıştır. Teşi (Kirman) oyun havası isimli eser unutulmaya yüz tutmuştur. Günümüzde icra edilmemekte olduğu tespit edilmiştir.

Teşi oyun havasında kadınlar ayaklarını kaldırmadan önce topuklarına basarak ayak ucunu sağ tarafa kaydırarak sonrasında ise ayak ucuna basarak topuklarını sağa kaydırmak suretiyle oyunu sürdürmektedirler. Bazı köylerde teşi oyun havası "Kaydırmaca" olarak da isimlendirilmektedir

<https://youtu.be/zm9F-YxfvY> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.24. Üç Ayak Oyun Havası

ÜÇ AYAK OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Karacören köyü
Kaynak kişi: Ali Duran GÜLÇİÇEK
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Geleneksel
Derleme tarihi: 20.09.202
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 378$ $2+3+2+3=10$

5

9

13

17

Şekil 7. 49. Üç Ayak Oyun Havasının Notası

7.24.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

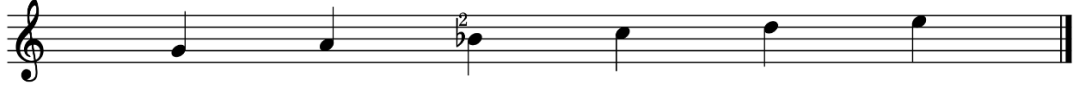
Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser Uşşak dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki kullanılmıştır.

Eserin Yedeni : Eserde sol sesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Eserin Ses Sahası : Eser beş ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 50. Üç Ayak Oyun Havasının Ses Sahası

7.24.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 10/16'lıktır.

Eserin Hızı : Eserin hızı 464 metronomdur.

Eserin Türü : Eser oyun havası türlerinden horon formundadır.

Üç ayak oyun havası günümüzde icra edilmekte olduğu tespit edilmiştir. Sivas İmranlı yöresinde Üç ayak oyun havasının kadınlar ve erkekler tarafından birlikte oynandığı görülmüştür.

<https://youtu.be/PidhMbtF-E0> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

7.25. Zara Oyun Havası

ZARA OYUN HAVASI

Yöre: Sivas/İmranlı/Yazı köy
Kaynak kişi: Ozan OLGUN
Derleyen: Binali İLGÜN

Müzik: Anonim
Derleme tarihi: 09.10.2022
Notaya alan: Binali İLGÜN

$\text{♩} = 90$

4

7

10

13

16

19

22

Şekil 7. 51. Zara Oyun Havasının Notası

7.25.1. Eserin Müzikal Yönden İncelenmesi

Eserin Karar Sesi : Eserin karar sesi la perdesidir.

Eserin Güçlüsü : Eserin güçlüsü re perdesidir.

Eserin Dizisi : Eser birinci bölümde Hüseyini ikinci bölümde Karcıgar dizisidir.

Eserin Donanımı : Eserin donanımında si bemol iki koma kullanılmış, fa diyez üç koma sesi notada gösterilmiştir. Eserin ikinci bölümünde mi bemol kullanılmıştır.

Eserin yedeni : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Eserin ses sahası : Eser yedi ses arasında icra edilmektedir.

Şekil 7. 52. Zara Oyun Havasının Ses Sahası

7.25.2. Eserin Usul ve Tür Yönünden İncelenmesi

Eserin Usulü : Eserin usulü 4/4'lüktür.

Eserin Hızı : Eserin hızı 90 metronomdur.

Eserin Türü : Eser oyun havası türlerinden olup halay formundadır. Zara oyun havası kadın ve erkekler tarafından birlikte oynanmaktadır.

Oyuncular serçe parmaklarıyla birbirlerine tutunmak suretiyle oyunu icra etmektedirler. Yarım ay şeklinde oynanmaktadır.

<https://youtu.be/i0BgD5fbzIY> (Erişim tarihi: 19.05.2023)

<https://youtu.be/RxckPYZgd7Q> (Erişim tarihi: 09.06.2023)

Tablo 7. 1. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Genel İçerik Tablosu

Eser No	Eserin Adı	Karar Sesi	Güçlü Sesi	Eserin Donanımı	Eserin Dizisi	Eserin Ses Sahası	Eserin Türü	Eserin Usulü	Eserin Hızı
01	Bulgur oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	5	Halay	4/4	4=108
02	Cenk oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	6	Çember	6/8	4=172
03	Çavuş barı	Do		Si $\flat$	Hüseyini	7	Bar	4/4	4=100
04	D. H. Azger diki	Si $\flat$		Si $\flat$	Hüseyini	7	Horon	7/16	16=464
05	D. H. Habeş diki	Do		Si $\flat$	Hüseyini	7	Horon	7/16	16=420
06	D. H. Sırt diki	Si $\flat$	Re	Si $\flat$	Hüseyini	7	Horon	7/16	16=392
07	Düz halay	La	Re	Si $\flat$	Hüseyini	7	Halay	9/8	4=180
08	Düz halay-Yeritme	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	8	Halay	9/16	8=196
09	Erzurum/Mendil/Azeri	Sol - La	Re	Si $\flat$	Rast - Uşşak	6	Bar	6/8	4=180
10	Hoş bilezik	Do		Si $\flat$	Uşşak	7	Bar	6/8	4=166
11	İki ayak	Do		Si $\flat$	Uşşak	5	Halay	4/4	4=106
12	İmranlı çökertme	La	Re	Si $\flat$	Uşşak-Karcıgar	5	Halay	4/4	4=98
13	İmranlı kadın ağırlaması	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	6	Halay	2/4	4=102

14	Kelepçe oyun havası	Do	Fa	Si $\flat$	Çargah- Nikriz	4	Halay	6/8	4=166
15	Kilit oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Bayati	6	Bar	4/4 6/8	4=100 4=160
16	Kına düzü	La	Re	Si $\flat$	Hüseyini	8	Halay	9/8	4=180
17	Koçgiri karşılması	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	7	Karşıla ma	6/8 4/4	4=180 4=100
18	Köroğlu semahı	Do		Si $\flat$	Rast	7	Semah	5/8	4=125
19	Sarmalama oyun havası	Do		Si $\flat$	Hüseyini- Çargah	7	Halay	6/8	4=182
20	Sarhoş barı	La	Re	Si $\flat$	Uşşak Hüseyini Karcığar	7	Bar	4/4 9/8 4/4	4=100 4=200 4=106
21	Sopa oyun havası	La		Si $\flat$	Uşşak	3	Halay	6/8	4=180
22	Peşkir oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Hüseyini	7	Bar	4/4	4=100
23	Teşi (kirman) oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	7	Karşıla ma	4/4	4=100
24	Üç ayak oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Uşşak	5	Halay	10/16	16=378
25	Zara oyun havası	La	Re	Si $\flat$	Hüseyini	7	Halay	4/4	4=90

Sivas İmranlı oyun havalarının genel yapıları tablosu incelendiğinde; karar sesleri ile ilgili çoğunlukla La olduğu ve yine çoğunlukla güçlü seslerinin Re olduğu saptanmıştır. Si bemol iki değiştirici işaretinin bütün oyun havaları müziklerinde görüldüğü tespit edilmiştir.

Notaya alınarak incelemesi yapılan İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin tam anlamıyla makam ölçü ve anlayışını karşılamadığını ancak makam dizileri içinde yer aldığı görülmüştür. İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinde Uşşak dizisi

yoğunlukla kullanıldığı görülmektedir. Bazı eserlerde iki dizi kullanıldığı saptanmıştır. Derlemesi yapılan 25 eserin 10 tanesinin Uşşak dizisi içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Yörenin oyun havaları müziklerinin Hüseyini dizisi içinde 7 eser, Bayati dizisi içinde 2 eser, Çargah dizisi içinde 2 eser, Rast dizisi içinde 1 eser ve Nikriz dizisi içinde 2 eser şeklinde olduğu görülmektedir. İmranlı yöresinde derlemesi yapılan 25 oyun havası müziklerinin 11 tanesinin La perdesinde, 7 tanesinin do perdesinde, iki tanesinin si perdesinde karar verdiği 1 tanesinin ise bir bölümünün sol perdesinde karar verdiği tespit edilmiştir.

Usul olarak 2/4, 4/4, 5/8, 6/8, 9/8, 7/16, 9/16 ve 10/16 ölçü sayılarının kullanıldığı tespit edilmiştir. İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin hız ölçümü, dörtlük birim değer ölçüsü ile en düşük 90 metronom hızı ve onaltılık birim değer ölçüsü ile en yüksek 464 metronom hızı ile icra edildikleri saptanmıştır.

Tablo 7. 2. İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Halay Türü Tablosu

Eser No	Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Halay Türü İsim Listesi
01	Bulgur Oyun Havası
02	Düz Halay Oyun Havası
03	Düz Halay-Yeritme Oyun Havası
04	İki Ayak Oyun Havası
05	İmranlı Çökertme Oyun Havası
06	İmranlı Kadın Ağırması
07	Kelepçe Oyun Havası
08	Sarmalama Oyun Havası
09	Sopa Oyun Havası
10	Üç Ayak Oyun Havası
11	Zara oyun havası

Tabloda yer alan 25 İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin içinden 11 halay türü olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. 3. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Bar Türü Tablosu

Eser No	Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Bar Türü İsim Listesi
01	Çavuş barı oyun havası
02	Erzurum/Mendil/Azeri oyun havası
03	Hoş bilezik oyun havası
04	Kilit oyun havası
05	Sarhoş barı oyun havası
06	Peşkir oyun havası

Derlenen ve notaya alınan 25 Sivas İmranlı yöresi oyun havaları arasında 6 bar türü tespit edilmiştir

Tablo 7. 4. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Horon Türü Tablosu

Eser No	Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Horon Türü İsim Listesi
01	Dik horon-Azger diki oyun havası
02	Dik horon-Habeş diki oyun havası
03	Dik horon-Sırt diki oyun havası

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının derlenip notaya alınarak incelemesi yapılan 25 oyun havası müziklerinin arasından 3 horon türü tespit edilmiştir.

Tablo 7. 5. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Karşılama Türü Tablosu

Eser No	Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Karşılama Türü İsim Listesi
01	Koçgiri karşılaşması oyun havası
02	Kına düzü oyun havası
03	Teşi (kirman) oyun havası

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının derlenip notaya alınarak incelemesi yapılan 25 oyun havası müziklerinin arasından 3 karşılama türü tespit edilmiştir.

Tablo 7. 6. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Çember Türü Tablosu

Eser No	Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Çember Türü İsim Listesi
01	Cenk oyun havası

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının derlenip notaya alınarak incelemesi yapılan 25 oyun havası müziklerinin arasından 1 çember türü oyun havası tespit edilmiştir.

Tablo 7. 7. Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Semah Türü Tablosu

Eser No	Sivas İmranlı Yöresi Oyun Havalarının Semah Türü Isim Listesi
01	Köroğlu semahı

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının derlenip notaya alınarak incelemesi yapılan 25 oyun havası müziklerinin arasından 1 semah türü tespit edilmiştir.

Tablo 7. 8. Unutulmaya Yüz Tutmuş Eser Listesi Tablosu

Eser No	Unutulmaya Yüz Tutmuş Oyun Havaları Isim Listesi
01	Cenk oyun havası
02	Sırt oyun havası
03	Köroğlu semahı
04	Teşi oyun havası

Tabloda yer alan Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin unutulmaya yüz tuttuğu kaynak kişiler ile yapılan görüşmeler sonucu tespit edilmiştir.

Tablo 7. 9. Sadece Kadınların Oynadığı Oyun Havası Listesi Tablosu

Eser No	Sadece Kadınların Oynadığı Oyun Havaları Isim Listesi
01	İmranlı kadın ağırlaması oyun havası
02	Kına düzü oyun havası
03	Teşi oyun havası

Sivas İmranlı yöresinde derlenen ve incelemeleri yapılan yirmi beş oyun havasının arasında üç oyun havasının sadece kadın oyuncular tarafından oynandığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. 10. Kadın ve Erkeklerin Birlikte Oynadığı Oyun Havası Listesi Tablosu

Eser No	Kadın Erkek Birlikte Oynadıkları Oyun Havaları Isim Listesi
01	Dik horon-Azger diki oyun havası

02	Dik horon-Habeş diki oyun havası
03	Düz halay oyun havası
04	Düz halay yeritme oyun havası
05	Erzurum/Mendil/Azeri oyun havası
06	Hoş bilezik oyun havası
07	İki ayak oyun havası
08	Kelepçe oyun havası
09	Kilit oyun havası
10	Koçgiri karşılaması oyun havası
11	Köroğlu semahı
12	Sarmalama oyun havası
13	Peşkir oyun havası
14	Üç ayak oyun havası
15	Zara oyun havası

Sivas İmranlı yöresinde derlenen ve incelemeleri yapılan yirmi beş oyun havasının arasında on beş oyun havasının sadece kadın ve erkek oyuncuların birlikte oynadığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. 11. Sadece Erkeklerin Oynadığı Oyun Havası Listesi Tablosu

Eser No	Sadece Erkeklerin Oynadıkları Oyun Havaları İsim Listesi
01	Bulgur oyun havası
02	Cenk oyun havası
03	Çavuş barı oyun havası
04	Dik horon-Sırt diki oyun havası
05	İmranlı çökertme oyun havası
06	Sarhoş barı oyun havası
07	Sopa oyun havası

Sivas İmranlı yöresinde derlenen ve incelemeleri yapılan yirmi beş oyun havasının arasında yedi oyun havasının sadece erkek oyuncular tarafından oynandığı tespit edilmiştir.

8. TARTIŞMA

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müzikleri derlenmiştir. Derlenen bu oyun havaları müziklerinin müzikal yönden incelemeleri yapılmıştır. İmranlı yöresi oyun havalarına yönelik araştırmaların ve çalışmaların kısıtlı olduğu görülmüştür.

Yörenin oyun havalarına eşlik eden ritim çalgısı asma davul ve ezgisini icra eden çalgı ise zurna olduğu görülmüştür. Kaynak kişi olarak seçilen zurnacılarla yapılan görüşmeler sonucu İmranlı yöresi düğünlerinde zurna çaldıkları ancak müzik eğitimi almadıkları gözlenmiştir. Usta çırak yöntemi ile oyun havalarını icra etmeyi öğrendikleri tespit edilmiştir. Yörede bilinen oyun havaları müzikleri her zurnacı tarafından farklı yorumlandıkları gözlenmiştir. İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin notaya alınırken yörede genel olarak çalınan ezgi ölçü alınmıştır. Yöre davul zurnacılarının oyunculara göre oyun havalarının müziklerini icra performanslarında farklılık gözlemlenmiştir.

Yöre oyun havaları müzikleri ile ilgili Sivas İmranlı Karacaören köyünde 1980 yılında çekilen video görüntüleri incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda günümüzde unutulmaya yüz tutmuş ve artık icra edilmeyen oyun havaları tespit edilmiştir.

Bu araştırma konusu olan İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlemeleri Koçgiri olarak bilinen bölge ile sınırlandırılarak gerçekleştirilmiştir. İmranlı yöresi İlçe merkezi ve Koçgiri dışında kalan birkaç köydeki oyun havalarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Farklılık gösteren bu oyun havalarının ayrı bir araştırma konusu teşkil ettiği düşünülmektedir.

9. SONUÇLAR

Halk oyunları ve oyun havaları müzikleri bir bütünün parçalarıdır. Oyun havaları icra edildiği yörenin özünü, yaşam biçimini, giyim-kuşamını, yalınlığını, duygu ve düşüncelerini, doğasını, iklimini, insan ilişkilerini, kültürünü yaşatan ve yansıtan en gerçek ve en doğal bilim dallarından biridir.

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının müziklerinin müzikal yönüyle incelemesi yapılan bu çalışma literatür taraması ve derleme yöntemiyle elde edilen bulgular üzerinden yapılmıştır. Elde edilen bulgular ile ilgili yöre oyun havalarını icra eden kaynak kişiler ile görüşülerek söyleşi şeklinde oyun havaları müzikleri hakkında tespitler yapılmıştır. Bu çalışma 25 adet oyun havası ile sınırlı tutulmuştur.

Sivas İmranlı yöresi oyun havalarının müziklerinin müzikal yönüyle incelendiği bu çalışmada, İmranlı yöresinin zengin kültürel bir birikime ve yapıya sahip olduğu görülmüştür. Kültürel birikiminin oluşumunda yörenin coğrafyası ve konumu önemli etkilere sahip olduğu saptanmıştır. Çevre iller ve ilçelerle yakın temas içinde olmasından ötürü oyun havaları benzerlikleri (halay, bar, horon, karşılama vb. türleri) tespit edilmiştir.

Sivas İmranlı yöresinde oyun havalarının çoğunlukla davul ve zurna ile icra edildikleri tespit edilmiştir. Bazı köylerde kemençe ile de oyun havaları icra edilmekte olduğu saptanmıştır. Yörede tespit edilen oyun havaları türleri şu şekildedir.

11 halay,

7 bar,

3 horon,

2 karşılama,

1 çember halayı ve

1 semah tespit edilmiştir.

Bu eserler arasında sadece kadın, sadece erkek ve kadın erkek birlikte oynanan oyun havaları yer almaktadır. Elde edilen oyun havalarının birkaçının önceleri sözlü olduğu söylenmiştir fakat günümüzde sözleri unutulmuş olduğu yapılan söyleşilerde kaynak kişiler tarafından ifade edilmiştir. İncelenen oyun havalarının hepsinin günümüzde sözsüz olduğu saptanmıştır. Sivas İmranlı oyun havalarının bazılarının

unutulduğu bazı oyun havalarının ise unutulmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir.

Unutulmaya yüz tuttuğu tespit edilen eserlerin isim listesi şöyledir;

- 1 Cenk oyun havası,
- 2 Sırt oyun havası,
- 3 Köroğlu semahı ve
- 4 Teşi oyun havasıdır.

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları eserleri incelendiğinde Türk halk müziğinde yer alan ana usuller, birleşik usuller ve karma usuller ile icra edildikleri saptanmıştır. Bazı eserlerde ise birden fazla usulün yer aldığı ve tempo değişiklikleri tespit edilmiştir. Tespit edilen bu usullerin 2/4, 4/4, 5/8, 6/8, 9/8, 7/16, 9/16 ve 10/16'lık ritim kalıplarından oluştuğu görülmüştür. Sarhoş barı oyun havası isimli eser 4/4-9/8-4/4 ve Koçgiri karşılamaı isimli eser 6/8-4/4 şeklinde usuller içerdiği görülmüştür. İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin hız ölçümü, dörtlük birim değer ölçüsü ile en düşük 90 metronom hızı ve onaltılık birim değer ölçüsü ile en yüksek 464 metronom hızı ile icra edildikleri saptanmıştır.

İmranlı yöresinde derlemeleri ve incelemeleri yapılan oyun havalarının uşşak ve karcıgar dizileriyle benzerlik taşıdığı görülmüştür. Çoğu oyun havası müziklerinin karar seslerinin La ve güçlü seslerinin Re olduğu, donanımlarında Si bemol iki ve beş ile sekiz ses sahası alanının kullanıldığı saptanmıştır. Yeden sesi kullanılmayan oyun havaları müzikleri tespit edilmiştir.

İmranlı yöresinden derlenen yirmi beş oyun havasının arasından üç tanesinin sadece kadınlar tarafından oynandığı görülmüştür. Yöreden derlenen yirmi beş oyun havasının arasından on beş tanesinin kadınlar ve erkekler tarafından, yedi tane oyun havasının ise sadece erkekler tarafından oynandığı tespit edilmiştir.

Oyun havaları müziklerinin her bir eserinin birden fazla bölümden oluşukları görülmüştür. Oyun havası müziklerinin her bir oyun havasının her bir bölümü oyun oynayan oyuncuların oyun içindeki figürlerinin değişimine yol gösterdiği tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucu sözsüz oyun havaları müziklerinin sözlü oyun havaları müziklerine oranla çok daha az derlendiği ve notaya alındığı saptanmıştır. Sözsüz oyun havaları müzikleri yöredeki düğün ve çeşitli eğlenceler dışında icra edilmediği ve bazı oyun havaları müziklerinin bundan dolayı unutulduğu görülmüştür.

10. ÖNERİLER

Sivas İmranlı yöresi kendine has gelenek ve görenekleriyle Anadolu'da halk oyunları-oyun havaları ve halk müziği alanına sunduğu kültürel katkılarıyla önemli bir yere sahiptir. İmranlı yöresinin gelenek görenek ve özellikle düğün törenlerinin hakkında daha kapsamlı bir çalışma yapılması gerekliliği düşünülmektedir.

Her yörenin (İl, İlçe, Köy) birbirlerinden farklı oyun havalarının olduğunu, her bölgenin kendine özgü geleneklerinin olduğunu bu araştırma sonucunda saptanmıştır. Her yörenin oyun havalarının derlenip notaya alınması halk kültürünün yaşatılması ve gelecek nesillere ulaştırılması açısından önem arz etmektedir. Sivas İmranlı yöresi müzikleri üzerinde detaylı ve kapsamlı çalışmalar yapılması gerekliliği düşünülmektedir.

İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlemeleri Koçgiri olarak bilinen bölgede ve köylerde gerçekleştirilmiştir. İmranlı yöresi İlçe merkezi ve birkaç köydeki oyun havalarının farklılık gösterdiği görülmüştür. Farklılık gösteren bu oyun havalarının ayrı bir araştırma konusu teşkil ettiği ve araştırmaya değer olduğu düşünülmektedir.

Yapılan araştırmalar sonucu çoğunlukla sözlü oyun havaları müziklerinin derlendiğini ve sözsüz oyun havaları müziklerinin çok daha az derlendiği tespit edilmiştir. Sözsüz oyun havaları müziklerinin derlenip notaya alınarak zaman içerisinde unutulup yok olmaktan kurtarılması düşünülmektedir.

Sivas İmranlı yöresinde unutulmaya yüz tutmuş oyun havaları tespit edilmiştir. Yörenin unutulmaya yüz tutmuş bu oyun havalarının folklorik açıdan incelenmesinin önem taşıdığı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akış, S. (2009).** *Türk Halk Oyunlarında Tür Sorunu*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Folklor ve Müzikoloji.
- Alaattin Canbay, Z. N. (2022).** *Müzik Kültürü*. Ankara: Pagem Akademi Yayıncılık.
- Albayrak, M. (2013).** *Kelkit Vadisi Bölgesinde Görülen Beş Zamanlı Halk Oyunları Ezgilerinin Melodik ve Ritimsel Yapılarının Örnekler ile İncelenmesi*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çavuşoğlu, H. (2011).** *Dünden Bu Güne İmranlı Tarihi ve Koçgiri-Tarihsel Bir İnceleme "İmzalı"*. Ankara: Motif Matbaacılık.
- Demirsipahi, C. (1975).** *Türk Halk Oyunları*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Ekmen, C. (2018).** *Erzincan ve Sivas'ta oynanan düz oyun müziğinin varyantlarının tespiti*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Elmas, Ç. (2007).** *Sivas yöresinde yaygın 20 uzun havanın analitik olarak incelenmesi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Emnalar, A. (1998).** *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Eroğlu, T. (1994).** *Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi halk oyunları ve bu bölgelerdeki "Halay" ların folklorik incelemesi*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eroğlu, T. (1999).** *Halk oyunları el kitabı*. İstanbul: Mars basım hizmetleri.
- Erseven, İ. C. (1990).** *Alevilerde semah*. İstanbul: Ant yayınları.
- Gazimihal, M. R. (1991).** *Türk halk oyunları Kataloğu: Cilt 1*. Ankara: 161. cilt/Halk Kültürünü Araştırma Dairesi yayınları / Kültür Bakanlığı 7. cilt/Halk Müziği ve Oyunları dizisi.
- İsmail Ekmekçioğlu, C. B. (2001).** *Türk Halk Oyunları*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Karadağ, H. (2019).** *Sivas Yöresi Halk Oyunlarının Müzikal ve Ritimsel*. Sivas: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karaönçel, F. (2022, 03 25).** Sivas Yöresi Halk Kültüründe Eğlence. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.

- Karasar, N.** (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler -*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, D.** (2001, 05 01). Sivas-Çamşılı Yöresi Halk Şairleri. *Dergipark*, s. 237.
- Özbilgin, M. Ö.** (1995). *Türk Halk Oyunlarında Tür ve Biçim Sorunu*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü.
- Şener, G.** (2019, 02 01). Gaziantep halk dansı ezgilerinde müzikal analiz. *Gaziantep halk dansı ezgilerinde müzikal analiz*. Gaziantep: Motif Vakfı.
- URL-01** <https://www.cnnturk.com/seyahat/sivas-ilceleri-nelerdir-sivasin-kac-ilcesi-varidir-nufusu-kactir-sivas-haritasi>, Erişim tarihi: 29.03.2023
- URL-02** <https://youtu.be/HKAT-fSxhNU>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-03** https://youtu.be/bB_-of4chqc, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-04** <https://youtu.be/9v2rlnsO7wM>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-05** https://youtu.be/B8_HfYrsolE, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-06** https://youtu.be/LZgTrauch_o, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-07** https://youtu.be/kT_X4wGwxm0, Erişim tarihi: 09.06.2023
- URL-08** <https://youtu.be/tsRRZSeOIjA>, Erişim tarihi: 20.05.2023
<https://youtu.be/BPKPDFI5LfE> Erişim tarihi: 20.05.2023
- URL-09** https://youtu.be/MzfYX_gmOhI, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-10** <https://youtu.be/aAd4fh3gOmE>, Erişim tarihi: 21.05.2023
- URL-11** <https://youtu.be/tPZlFCTnp9M>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-12** <https://www.youtube.com/watch?v=0Ro5mxSRmlA>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-13** <https://youtu.be/cO3tLIWkcPg>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-14** https://www.youtube.com/watch?v=YlxokKoR_os, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-15** <https://www.youtube.com/watch?v=rIp1eBGkmDA>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-16** <https://www.youtube.com/watch?v=4-FnLfxOCh4>, Erişim tarihi: 19.05.2023
<https://youtu.be/bOa9nadcjW4>, Erişim tarihi: 19.05.2023
<https://youtu.be/cFdiD3AEzCY>, Erişim tarihi: 10.06.2023
- URL-17** <https://www.youtube.com/watch?v=4RrBxKDoPtk>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-18** <https://www.youtube.com/watch?v=Li6Mlslk8lg>, Erişim tarihi: 19.05.2023
- URL-19** <https://www.youtube.com/watch?v=FROfqv-OMbA>, Erişim tarihi: 19.05.2023

URL-20 <https://www.youtube.com/watch?v=wDX-7J3sQdE>, Erişim tarihi: 19.05.2023

<https://youtu.be/Oo2Ap30QHdc>, Erişim tarihi: 28.05.2023

URL-21 <https://youtu.be/um1lZTtG8LM>, Erişim tarihi: 20.05.2023

<https://youtu.be/s4RJtg5GnNM>, Erişim tarihi: 28.05.2023

URL-22 <https://youtu.be/zm9F-YxfvoY>, Erişim tarihi: 19.05.2023

URL-23 <https://youtu.be/PidhMbtF-E0>, Erişim tarihi: 19.05.2023

URL-24 <https://youtu.be/i0BgD5fbzIY>, Erişim tarihi: 19.05.2023

<https://youtu.be/RxckPYZgd7Q>, Erişim tarihi: 09.06.2023

EKLER

EK 1: Görüşme Yapılan Kişilerin İsim Listesi ve Bilgileri

Görüşme yapılan kişilerin isim listesi ve bilgileri tablosu

Adı Soyadı: Ali Duran Gülçiçek	Adı Soyadı: Hüseyin Yorulmaz
Doğum tarihi ve yeri: 1951-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1951-İmranlı
Mesleği: Emekli	Mesleği: Emekli
Görüşme tarihi: 10.03.2023	Görüşme tarihi: 15.03.2023
Görüşme yeri: Telefonda, görüntülü	Görüşme yeri: Telefonda, görüntülü
Adı Soyadı: Dursun Koçarlan (Çinko)	Adı Soyadı: Naim Özder
Doğum tarihi ve yeri: 1964-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1968-İmranlı
Mesleği: Emekli	Mesleği: Emekli
Görüşme tarihi: 10.04.2023	Görüşme tarihi: 11.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Telefonda, görüntülü	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi
Adı Soyadı: Hasan Arslan	Adı Soyadı: Murat Özçelik
Doğum tarihi ve yeri: 1953-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1977-Zara
Mesleği: Emekli	Mesleği: Halk müziği sanatçısı
Görüşme tarihi: 16.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 18.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Telefonda, görüntülü
Adı Soyadı: Gürkan Akyol	Adı Soyadı: Serkan Yıldırım
Doğum tarihi ve yeri: 1976-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1982-İmranlı
Mesleği: İBB Orkestra	Mesleği: İBB Orkestra
Görüşme tarihi: 20.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 22.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi

Adı Soyadı: Doğan Can Işık	Adı Soyadı: Binali Saygılı
Doğum tarihi ve yeri: 1986-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1969-İmranlı
Mesleği: Aşçı	Mesleği: Emekli
Görüşme tarihi: 24.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 25.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi
Adı Soyadı: Binali Çoban	Adı Soyadı: Murtaza Karayığit
Doğum tarihi ve yeri: 1968-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1969-İmranlı
Mesleği: Site güvenliği	Mesleği: Elektrikçi-Emekli
Görüşme tarihi: 25.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 26.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Telefondan, görüntülü	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi
Adı Soyadı: İbrahim Sayım	Adı Soyadı: Ozan Olgun
Doğum tarihi ve yeri: 1966-Refahiye	Doğum tarihi ve yeri: 1984-İmranlı
Mesleği: Emekli	Mesleği: Müzisyen
Görüşme tarihi: 27.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 28.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Telefondan, görüntülü
Adı Soyadı: Cemal Kaya	Adı Soyadı: Çağla Aktaş
Doğum tarihi ve yeri: 1968-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1979-İmranlı
Mesleği: Tekstil işletmecisi-Emekli	Mesleği: Emekli
Görüşme tarihi: 29.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 29.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi
Adı Soyadı: Necati Aktaş	Adı Soyadı: Nevzat KILIÇ
Doğum tarihi ve yeri: 1966-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1960-İmranlı
Mesleği: Emekli	Mesleği: Emekli
Görüşme tarihi: 30.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 30.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi

Adı Soyadı: Zarife İlgün	Adı Soyadı: Şehriban Kızıldağ
Doğum tarihi ve yeri: 1972-İmranlı	Doğum tarihi ve yeri: 1939-İmranlı
Mesleği: Ev hanımı	Mesleği: Ev hanımı
Görüşme tarihi: 02.04.2023-İstanbul	Görüşme tarihi: 02.04.2023-İstanbul
Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi	Görüşme yeri: Binali İlgün Müzik Merkezi

EK 2: Görüşme Yapılan Kaynak Kişilere Sorulan Sorular

Sivas İmranlı yöresi oyun havaları müziklerinin derlenmesi ve müzikal yönden incelemesi konusunda gerçekleştirilen görüşmeler sırasında, yörenin zurna icracılarına ve yöre halkına aşağıdaki sorular sorulmuştur.

1. Doğum yeriniz neresi ve tarihi kaçtır?
2. Eğitim durumunuz nedir?
3. Mesleğiniz nedir?
4. Zurna çalmaya ne zaman ve nasıl başladınız? Kimden (kimlerden) ve nasıl öğrendiniz?
5. Zurna dışında da başka çalgı aleti çalıyor musunuz?
6. Ne zamandan beridir (kaç yıldır) düğünlerde zurna çalıyorsunuz?
7. Ailenizde başka müzisyen var mı?
8. Müzik eğitimi aldınız mı? Nota ve usul biliyor musun?
9. Sivas İmranlı yöresi ile ilgili halk oyunları ve halk kültürü alanında çalışmalar yapıyor mu?
10. Sivas İmranlı yöresinde hangi oyunlar oynanıyor?
11. Sivas İmranlı yöresinde oynanan halkoyunları türleri nelerdir? (bar, halay, orta oyun, horon, karşılama vb.)
12. Geçmişte ve günümüzde oynanan ve çalınan oyun havaları arasında farklılıklar ya da benzerlikler var mıdır? Var ise bu farklılıklar nelerdir?
13. Sivas İmranlı ilçesi köyleri arasında halk oyunları farklılıkları var mıdır?
14. Geçmişteki düğünler ile şu an ki düğünler arasında herhangi bir farklılık görüyor musunuz? Bu farklılıklar nelerdir?
15. Günümüzde Sivas İmranlı yöresinde geleneklere bağlı şekilde düğünlerini yapanlar var mı?
16. Sivas İmranlı yöresi halk oyunlarına eşlik eden çalgılar nelerdir?

17. Sivas İmranlı yöresi halk oyunlarında oyuncuların kullandığı çalgılar ya da araçlar (kılıç, kaşık sopa vb.) var mıdır?
  18. Sivas İmranlı yöresinde geçmişten günümüze kadar ki süreç içerisindeki zurna çalan usta icracılardan isim olarak kimleri söyleyebilirsiniz?
  19. Sivas İmranlı yöresinde asma davul-zurna ekibi kaç kişiden oluşur?
  20. Yörede çalınan zurna hakkında bilgi verir misiniz? Zurnalarınızı nereden temin ediyorsunuz?
  21. Yörede kullanılan ezgilerin yöresel isimleri var mıdır?
  22. Yeni kuşakta zurna çalan gençler yetişmekte midir?
  23. Gençler bu yörede özellikle düğünlerde iyi bir zurna icracısı olmak için nasıl yetiştirilmelidir?
  24. Bu geleneğin yaşaması için neler yapmamız gerekiyor ya da bize önerebileceğiniz neler var?
  25. Usta bir kaynak kişi olarak gençlerden beklentiniz nelerdir?
- Vermiş olduğunuz bilgiler için çok teşekkür ederim.

EK 3: İmranlı Yöresi Düğünlerinde Geçmişten Günümüze Oyun Oynanan Alanlar, Kadın ve Erkek Kıyafetleri Fotoğrafları.

İmranlı/Koçgiri yöresi düğünü-1974

İmranlı yöresinde oyun oynanan alan-Düğün anası karşılaması halayı-1992

İmranlı yöresi oyun havalarının oynandığı alan-Dik halay

İmranlı yöresi kına düzü oyun havası

Yöresel kıyafetlerle kına düzü oyunu oynayan kadınlar

İmranlı Kapıkaya köyü düğününde yöresel kıyafetler giyen kadınlar-2015

Şehirde İmranlı yöresi düğünlerde oyun oynama alanı

İmranlı yöresi kadın halay ekibi

Gelinin ellerine kına yakma anı

İmranlı yöresi kadın ve erkek halay ekibi (Fransa)

İmranlı yöresi erkek halay ekibi

İmranlı yöresi kadın erkek karışık halay ekibi (Ankara)

İmranlı yöresi halayından bir görüntü (İstanbul)

İmranlı y6resi d6ğ6n6nden bir g6r6nt6 (Almanya)

İmranlı y6resi Teşı (Kirman) ile y6n eğiren kadınlar

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı : Binali İLGÜN

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans** : 2020, Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi
- **Yüksek Lisans** : 2023, TC. Haliç Üniversitesi, Türk Musikisi Anasanat Dalı, Türk Musikisi Tezli Yüksek Lisans Programı

MESLEKİ DENEYİM

- Müzik Albümleri

Binali İlgün	"Şaha Doğru"	(Diyar Müzik)
Binali İlgün	"Yar Elinden"	(Medya Müzik)
Grup Teldeki Duygu	"Türkü Irmağı"	(Gümüş Müzik)
Grup Turnalar-3	"Türkülerle Döndük"	(İber Müzik)
Koçgiri	"Koçgiri"	(Ema Müzik)
Kayseri Şehitlerinin Türküleri	(Talas Belediyesi Kültür Yayınları 8-9)	
Gönül Ezgilerimiz-5		(İber Müzik)
Koçgiri II	"Koçgiri II"	(Ema Müzik)
Binali İlgün	"Türkülerle-1"	(Okyanus Müzik)
Binali İlgün	"Kul Abdullah-3"	(Okyanus Müzik)
Binali İlgün	"Kul Abdullah-4"	(Okyanus Müzik)
Binali İlgün	"Kul Abdullah-5"	(Okyanus Müzik)
Gönül Ezgilerimiz-6		(İber Müzik)
Binali İlgün	"Kul Abdullah-6"	(Okyanus Müzik)
Binali İlgün	"Kul Abdullah-7"	(Okyanus Müzik)
Binali İlgün	"Dersimin Çılgılığı"	(Aze Müzik)
Binali İlgün	"Türkülerle-2"	(Okyanus Müzik)
- Bağlama Kursu Usta Öğretici Olarak Görev Aldığı Alanlar
(1995-Halen) Binali İlgün Müzik Eğitim Merkezi (2004-2010) Turnalar Sanat

Merkezi

(2006-2010) Zelal Müzik

(2012-212) Sivas İmranlı Kültür Derneği

(2013-Halen) MEB-Bağcılar Halk Eğitim Merkezi-Usta Öğretici

- Yapılan Çalışmalar ve Sunumlar

(1995–2002) Binali İlgün Müzik Eğitim Merkezi öğrencilerinden çeşitli korolar oluşturup yönetti. Eğitimciler Korosu, Tabipler Korosu, Baro Korosu ve İstanbul Eczacılar Odası Çağdaş Halk Müziği Korosu, bu korolardan birkaç tanesidir. Söz konusu korolarla şehir içi, şehir dışı ve yurt dışında birçok konserler vermiştir.

(2000-2022) Her eğitim öğretim döneminde ilköğretim okullarında gönüllü olarak okuldaki öğrenciler ve öğretmenlerle birlikte halk müziği koroları oluşturup yönetmiştir. Her eğitim ve öğretim yılı sonunda bu korolar ile konserler vermiştir. Yüzden fazla albüm çalışmalarında müzik yönetmenliği yapmıştır. Dört yüze yakın albüme de bağlama, cura, divan, şelpe, bas bağlama, basgitar ve vurmali sazlar (perküsyon) ile eşlik etmiştir. Yönettiği albümlerin bütün düzenlemelerini kendisi yapmıştır. Yönetmenliğini yaptığı albümlerin ve müzik çalışmalarının Stüdyo kayıt, edit, mix ve mastering işlemlerini kendisi yapmaktadır.

- Hazırlayıp Sunduğu Radyo ve Televizyon programları, Söyleşi ve Konserler

1995 yılında sunucu olarak girdiği İstanbul Ulusal Radyo’da bir yıl boyunca haber okumuştur. Aynı radyoda birçok program yapıp ve sundu (Gazete haberleri ve yorumları, Genç Ezgiler, Klinikomik Haberler, Sanat Penceresinden, Dün ve Gün).

Sinema ve dizilerde dublaj (seslendirme) yapmıştır. TRT 1’ de yayımlanan “Hayat Türküsü” (2006–2007) adlı dizinin ve “Gülün Büyüsü” (2008) adlı belgeselin müziklerine bağlamasıyla eşlik etmiştir.

2007-2008 tarihine kadar her cuma günü Cem TV’de yayınlanan “Binali İlgün ile Telin Dili” adlı programı hazırlayıp sunmuştur. 2011-2012 Barış TV’de Binali İlgün, Atilla Meriç, Ünal Fırat ve Haydar Bıçakcı ile “Horasan’dan Anadolu’ya” adlı programı hazırlayıp sunmuştur. 2013-2014 tarihleri arasında Barış TV’de Binali İlgün, Ünal Fırat ve Haydar Bıçakcı ile her perşembe Saat 20:00 ile 23:00 arası “Gönül Ezgilerimiz” adlı programı hazırlayıp sundu.